

ЗАКОН

о високом образовању

"Службени гласник РС", бр. 88 од 29. септембра 2017, 27 од 6. априла 2018 - др. закон, 73 од 29. септембра 2018, 67 од 20. септембра 2019, 6 од 24. јануара 2020 - др. закони, 11 од 12. фебруара 2021 - Аутентично тумачење, 67 од 2. јула 2021 - др. закон, 67 од 2. јула 2021, 76 од 7. септембра 2023, 19 од 6. марта 2025.

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређује се систем високог образовања, услови и начин обављања делатности високог образовања, основе финансирања високог образовања, као и друга питања од значаја за обављање ове делатности.

Сви термини којима су у овом закону означени положаји, професије, односно занимања и звања, изражени у граматичком мушком роду, подразумевају природни мушки и женски род лица на која се односе.

Делатност високог образовања

Члан 2.

Делатност високог образовања од посебног је значаја за Републику Србију (у даљем тексту: Република), део је међународног, а посебно европског, образовног, научног, односно уметничког простора и обухвата академско и струковно образовање.

Циљеви високог образовања

Члан 3.

Циљеви високог образовања јесу:

- 1) преношење научних, уметничких и стручних знања и вештина;
- 2) развој науке и унапређивање уметничког стваралаштва;
- 3) обезбеђивање научног, уметничког и стручног подмлатка;
- 4) образовање креативне популације која непрекидно усваја и ствара нова знања;
- 5) обезбеђивање једнаких услова за стицање високог образовања и образовања током читавог живота;
- 6) битно повећање броја становника са високим образовањем;
- 7) унапређење међународне отворености система високог образовања.

Принципи високог образовања

Члан 4.

Делатност високог образовања заснива се на следећим принципима:

- 1) академске слободе;
- 2) аутономија;
- 3) академски интегритет;
- 4) јединство наставе, научноистраживачког, односно **уметничкоистраживачког*** рада и иновативне делатности, као и стручног рада;
- 5) отвореност према јавности и грађанима;
- 6) уважавање хуманистичких и демократских вредности националне и европске традиције и вредности културног наслеђа;
- 7) поштовање људских права и грађанских слобода, укључујући забрану свих видова дискриминације;

8) усклађивање са европским системом високог образовања и унапређивање академске мобилности наставног и ненаставног особља и студената;

9) учешће студената у управљању и одлучивању, посебно у вези са питањима која су од значаја за квалитет наставе;

10) равноправност високообразовних установа без обзира на облик својине, односно на то ко је оснивач;

11) афирмација конкуренције образовних и истраживачких услуга ради повећања квалитета и ефикасности високошколског система;

12) обезбеђивање квалитета и ефикасности студирања;

13) повезаност са предуниверзитетским образовањем;

14) заштита интелектуалне својине у процесима трансфера знања.

*Службени гласник РС, број 19/2025

Академске слободе

Члан 5.

Академске слободе јесу:

1) слобода научноистраживачког и **уметничкоистраживачког*** рада, укључујући слободу објављивања и јавног представљања научних резултата и уметничких достигнућа, уз поштовање права интелектуалне својине;

2) слобода избора метода интерпретације наставних садржаја.

*Службени гласник РС, број 19/2025

Аутономија

Члан 6.

Аутономија универзитета и других високошколских установа подразумева, у складу са овим законом:

1) право на утврђивање студијских програма;

2) право на утврђивање правила студирања и услова уписа студената;

3) право на уређење унутрашње организације;

4) право на доношење статута и избор органа управљања и других органа, у складу са овим законом;

5) право на избор наставника и сарадника;

6) право на издавање јавних исправа;

7) право на располагање финансијским средствима, у складу са законом;

8) право на коришћење имовине, у складу са законом;

9) право на одлучивање о прихватању пројеката и о међународној сарадњи.

Права из става 1. овог члана остварују се уз поштовање људских права и грађанских слобода и отворености према јавности и грађанима.

Академски интегритет

Члан 7.

На академском интегритету заснивају се: очување достојанства професије, унапређивање моралних вредности, заштита вредности знања и подизање свести о одговорности свих чланова академске заједнице и унапређење људских права и слобода.

Неповредивост академског простора

Члан 8.

Простор високошколске установе неповредив је и у њега не могу улазити припадници органа надлежног за унутрашње послове без дозволе надлежног органа те установе, осим у случају угрожавања опште сигурности, живота, телесног интегритета, здравља или имовине.

У академском простору не могу се организовати активности које нису повезане са делатношћу одговарајуће високошколске установе, осим уз њену дозволу.

Право на високо образовање

Члан 9.

Право на високо образовање имају сва лица **са положеном општом, стручном или уметничком матуrom***, у складу са овим законом и законом којим се уређује средње образовање.

Изузетно, под условима одређеним статутом високошколске установе, право на високо образовање има и лице без стеченог средњег образовања које конкурише за упис на студијске програме из уметничких области.

*Службени гласник РС, број 73/2018

II. ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ КВАЛИТЕТА ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА

Национални савет за високо образовање

Члан 10.

Национални савет за високо образовање (у даљем тексту: Национални савет) образује се ради обезбеђивања развоја и унапређења квалитета високог образовања.

Састав Националног савета

Члан 11.

Национални савет има 17 чланова, **које бира Народна скупштина***, водећи рачуна о заступљености припадника оба пола, и то:

1) шест чланова из реда **истакнутих*** редовних професора, врхунских стручњака у звању научног саветника, односно уметника са међународно признатим радовима или осведоченим доприносом националној култури, водећи рачуна о заступљености образовно-научних, односно образовно-уметничких поља, као и заступљености универзитета, на предлог Конференције универзитета;

2) два члана из реда професора струковних студија, на предлог Конференције академија струковних студија и високих школа (у даљем тексту: Конференција академија и високих школа);

3) седам чланова из реда врхунских стручњака, односно уметника са међународно признатим радовима или осведоченим доприносом националној култури, водећи рачуна о заступљености образовно-научних, односно образовно-уметничких поља, на предлог министарства надлежног за послове високог образовања;

4) два члана на предлог Привредне коморе Србије.

У питањима која су од значаја за студенте, на позив Националног савета, у раду Националног савета, са правом учествовања у одлучивању, учествују два представника студената које одређују студентске конференције из редова студената који имају просечну оцену студија најмање осам.

Када се на језику националне мањине у целини или делимично изводи настава у оквиру високог образовања, у питањима од значаја за извођење наставе на језику националне мањине, у раду Националног савета, са правом учествовања у одлучивању, учествује представник националног савета те националне мањине.

Конференција универзитета, Конференција академија и високих школа, министарство надлежно за послове високог образовања, односно Привредна комора Србије, објављује јавни позив за пријављивање кандидата за чланове Националног савета најкасније у року од шест месеци пре истека мандата чланова Националног савета.

Рок за пријављивање кандидата за чланове Националног савета јесте 15 дана од дана објављивања јавног позива.

Листа пријављених кандидата ставља се на увид јавности у року од 10 дана од истека рока за пријављивање кандидата.

Примедбе и предлози у вези са пријављеним кандидатима могу се доставити у року од 15 дана од дана стављања листе пријављених кандидата на увид јавности.

Конференција универзитета, односно Конференција академија и високих школа упућује предлог Влади, од највише 18, односно три кандидата, у року од 30 дана од истека рока за достављање примедби и предлога из става 7. овог члана, водећи рачуна о броју студената и о броју наставника и сарадника, сходно члану 26. став 5. овог закона. Министарство надлежно за послове високог образовања, односно Привредна комора Србије упућује предлог Влади, од највише осам, односно три кандидата у року од 30 дана од дана истека рока за достављање примедби и предлога из става 7. овог члана.

Влада обједињује предлог из става 8. овог члана и упућује га Народној скупштини, у року од 90 дана од дана објављивања јавних позива из става 4. овог члана.*

Члан Националног савета не може бити лице изабрано, постављено или именовано на функцију у државном органу, органу аутономне покрајине или локалне самоуправе, у органу политичке странке или на дужности органа пословођења високошколске установе, као ни лице које је члан Комисије за акредитацију и проверу квалитета (у даљем тексту: Комисија за акредитацију), **Комисије за одлучивање по жалбама, Управног одбора***** и лице које је запослено у **Националном телу за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању*** (у даљем тексту: Национално акредитационо тело).

Мандат чланова Националног савета траје четири године са могућношћу још једног избора.

Народна скупштина* разрешава члана Националног савета пре истека мандата, и то:

1) на лични захтев;

2) ако не испуњава дужности члана Националног савета или својим поступцима повреди углед те дужности, а на предлог Конференције универзитета, Конференције академија и високих школа, министарства надлежног за послове високог образовања, односно Привредне коморе Србије;

3) уколико се испуни услов из става 10. овог члана.

Национални савет бира председника из реда својих чланова.

Чланови Националног савета имају право на накнаду за рад у висини коју утврди Влада.**

*Службени гласник РС, број 67/2021

**Службени гласник РС, број 76/2023

***Службени гласник РС, број 19/2025

Надлежност Националног савета

Члан 12.

Национални савет:

1) прати развој високог образовања и његову усклађеност са европским и међународним стандардима;

2) предлаже министарству надлежном за послове високог образовања (у даљем тексту: Министарство) мере за унапређивање система високог образовања;

3) даје мишљење о политици уписа на високошколске установе;

4) даје мишљење у поступку доношења прописа којима се уређују питања од значаја за делатност високог образовања;

5) предлаже Влади нормативе и стандарде рада високошколских установа, као и материјална средства за њихово остваривање, по прибављеном мишљењу Конференције универзитета и Конференције академија и високих школа;

5а) Утврђује смернице у вези са организацијом, спровођењем микрокреденцијала и издавањем одговарајућег сертификата;***

6) брисана је (види члан 2. Закона - 67/2021-7)

7) утврђује смернице у вези са организацијом, спровођењем кратког програма студија и издавањем одговарајућег сертификата;

8) утврђује научне, уметничке, односно стручне области у оквиру поља из члана 37. овог закона, на предлог Конференције универзитета и Конференције академија и високих школа;

9) утврђује листу стручних, академских, научних, односно уметничких назива са назнаком звања одговарајућег степена студија из одговарајућих области и скраћенице стручних, академских, научних, односно уметничких назива двојезично, на српском и енглеском језику;

10) утврђује стандарде **и поступак**** за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа на предлог Националног акредитационог тела;

11) утврђује стандарде **и поступак**** за спољашњу проверу квалитета високошколских установа на предлог Националног акредитационог тела;

12) утврђује стандарде **и поступак**** за почетну акредитацију на предлог Националног акредитационог тела;

13) утврђује стандарде и поступак за акредитацију високошколских установа на предлог Националног акредитационог тела;

14) утврђује стандарде и поступак за акредитацију студијских програма на предлог Националног акредитационог тела;

15) утврђује минималне услове за избор у звања наставника, на предлог Конференције универзитета, односно Конференције академија и високих школа;

16) доноси Основе за кодекс о академском интегритету **и сукобу интереса приликом избора у звање наставника, односно сарадника и заснивања радног односа*** на високошколским установама у Републици Србији;

17) брисана је (види члан 2. Закона - 67/2021-7)

18) обавља и друге послове у складу са законом.

Брисани су ранији ст. 2-4. (види члан 2. Закона - 67/2021-7)

Национални савет најмање два пута годишње одржава састанак са Привредном комором Србије, односно једанпут годишње са Националним просветним саветом, Саветом за стручно образовање и образовање одраслих и другим професионалним удружењима за разматрање питања из своје надлежности и утврђивања приоритета у спровођењу политике високог образовања.

Акти из става 1. тач. **7)–15)**** овог члана објављују се у „Службеном гласнику Републике Србије“.

*Службени гласник РС, број 73/2018

**Службени гласник РС, број 67/2021

***Службени гласник РС, број 19/2025

Рад Националног савета

Члан 13.

Рад Националног савета је јаван.

Национални савет, за потребе свог рада, може да образује посебна радна тела.

Средства за рад Националног савета и његових радних тела обезбеђују се у буџету Републике.

Стручне, административно-техничке и информатичке послове за потребе Националног савета и његових радних тела обавља Министарство.

Национални савет подноси Народној скупштини и Влади извештај о свом раду најмање једном годишње.*

Национални савет доноси пословник о свом раду и кодекс о академском интегритету и спречавању сукоба интереса чланова Националног савета.*

*Службени гласник РС, број 67/2021

Национално акредитационо тело

Члан 14.

Ради обављања послова акредитације, провере квалитета високошколских установа и јединица у њиховом саставу, вредновања студијских програма и обезбеђивања квалитета у високом образовању Влада образује Национално акредитационо тело.

Национално акредитационо тело има својство правног лица.

Национално акредитационо тело финансира се из прихода од накнада за акредитацију и проверу квалитета високошколских установа и јединица у њиховом саставу, вредновања студијских програма и обезбеђивања квалитета у високом образовању и из других прихода у складу са законом.

Уколико Национално акредитационо тело не оствари довољно планираних прихода за покриће својих расхода, недостајућа средства могу се обезбедити у буџету Републике Србије.*

Национално акредитационо тело подноси Влади извештај о свом раду најмање једанпут годишње, а изузетно и на захтев Националног савета и Министарства.

*Службени гласник РС, број 76/2023

Органи Националног акредитационог тела

Члан 15.

Национално акредитационо тело има орган управљања, орган пословођења, стручни орган, **жалбени орган*** и стручне службе које обављају административно-техничке послове.

Ближи услови у погледу начина рада, начина и поступка избора и разрешења органа Националног акредитационог тела утврђују се актом о оснивању и статуту Националног акредитационог тела.

Управни одбор

Члан 16.

Орган управљања Националног акредитационог тела је управни одбор.

Управни одбор има девет чланова, које именује Народна скупштина, водећи рачуна о заступљености припадника оба пола, и то:*

1) два члана из реда редовних професора универзитета, на предлог Конференције универзитета;*

2) једног члана из реда професора струковних студија, на предлог Конференције академија и високих школа;*

3) једног члана на предлог студентских конференција;*

4) два члана, на предлог Привредне коморе Србије;*

5) три члана на предлог Министарства.*

Конференција универзитета, Конференција академија и високих школа, студентске конференције, Привредна комора Србије, односно Министарство објављује јавни позив за пријављивање кандидата за члана управног одбора најкасније у року од шест месеци пре истека мандата чланова управног одбора.*

Рок за пријављивање кандидата за члана управног одбора јесте 15 дана од дана објављивања јавног позива из става 3. овог члана.*

Листа пријављених кандидата за члана управног одбора ставља се на увид јавности у року од 10 дана од истека рока за пријављивање кандидата.*

Примедбе и предлози у вези са пријављеним кандидатима за члана управног одбора могу се доставити у року од 15 дана од дана стављања листе пријављених кандидата на увид јавности.*

У року од 30 дана од истека рока за достављање примедба и предлога из става 6. овог члана Конференција универзитета упућује предлог Влади за члана управног одбора од највише шест кандидата, Конференција академија и високих школа, од највише три кандидата, студентске конференције од највише три кандидата, Привредна комора Србије од највише шест кандидата и Министарство од највише девет кандидата.*

Влада обједињује предлог из става 7. овог члана и упућује га Народној скупштини у року од 90 дана од дана објављивања јавних позива из става 3. овог члана.*

Чланови управног одбора бирају се на период од четири године, са могућношћу још једног избора.

Члан управног одбора не може бити лице изабрано, постављено или именовано на функцију у државном органу, органу аутономне покрајине или локалне самоуправе, у орган политичке странке или на дужност органа пословођења високошколске установе, као ни лице које је члан Националног савета, Комисије за акредитацију или лице које је запослено у Националном акредитационом телу.

Народна скупштина разрешава члана управног одбора пре истека мандата, и то:*

1) на лични захтев;*

2) ако не испуњава дужности члана управног одбора или својим поступцима повреди углед те дужности, а на предлог Конференције универзитета, Конференције академија и високих школа, студентске конференције, Привредне коморе Србије, односно Министарства;*

3) уколико се испуни услов из става 10. овог члана.*

Члан управног одбора има право на накнаду за рад у износу који утврђује Влада.

*Службени гласник РС, број 67/2021

Надлежност управног одбора

Члан 17.

Управни одбор:

1) бира и разрешава директора Националног акредитационог тела;

2) бира и разрешава чланове Комисије за акредитацију;

3) усваја годишњи програм рада и финансијски план, уз сагласност Владе;

4) доноси статут и опште акте;

5) усмерава и надзире рад директора;

6) доноси етички кодекс и правила понашања лица запослених у Националном акредитационом телу, чланова Комисије за акредитацију и **Комисије за одлучивање по жалбама*** и рецензената;

7) утврђује висину накнаде за акредитацију уз сагласност Владе;

7а) утврђује листу рецензената;*

8) врши и друге послове у складу са законом, статутом и актом о оснивању Националног акредитационог тела.

Управни одбор доноси статут уз претходну сагласност Владе.

За рецензенте из става 1. тачка 7а) овог члана могу бити изабрани наставници високошколских установа у Републици, као и наставници у одговарајућем звању са високошколских установа ван територије Републике.*

Листа рецензената објављује се на званичној интернет страници Националног акредитационог тела и садржи податке о:*

1) имену и презимену рецензента;*

2) држави, месту и установи на којој је стекао највиши степен образовања;*

3) тренутном наставно-научном звању и години и установи у којој је изабран у наставно-научно звање;*

4) образовно-научном, односно образовно-уметничком пољу и области у којој је изабран у наставно-научно звање.*

Рецензент не може бити лице које је изабрано, постављено или именовано на функцију у државном органу, органу аутономне покрајине или локалне самоуправе, у органу политичке странке, на дужност органа пословођења високошколске установе, члана Националног савета, Комисије за акредитацију, Комисије за одлучивање по жалбама, односно запослено у Националном акредитационом телу.*

*Службени гласник РС, број 67/2021

Директор

Члан 18.

Орган пословођења Националног акредитационог тела је директор.

Директор се бира и разрешава у складу са законом, на основу јавног конкурса, из реда редовних професора универзитета који имају искуство у пословођењу и обезбеђивању квалитета у високом образовању и **заснива радни однос на одређено време у Националном акредитационом телу*.**

Директор се бира на период од пет година, са могућношћу још једног избора.

*Службени гласник РС, број 67/2021

Надлежност директора

Члан 19.

Директор:

1) заступа и представља Национално акредитационо тело;

2) руководи радом и пословањем Националног акредитационог тела;

3) руководи радом стручних служби Националног акредитационог тела и **надзире административни рад Комисије за акредитацију*;**

4) одлучује о правима, обавезама и одговорностима запослених у Националном акредитационом телу;

5) доноси правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних места;

6) спроводи одлуке управног одбора;

7) именује рецензенте са листа **објављене на званичној интернет страници Националног акредитационог тела*** (у даљем тексту: рецензенти), на предлог Комисије за акредитацију;

8) врши друге послове у складу са законом, статутом и актом о оснивању Националног акредитационог тела.

*Службени гласник РС, број 67/2021

Комисија за акредитацију

Члан 20.

Стручни орган Националног акредитационог тела је Комисија за акредитацију.

Комисија за акредитацију спроводи поступак акредитације високошколских установа и студијских програма и поступак спољашње провере квалитета високошколских установа, у складу са законом и прописаним поступком и стандардима за акредитацију и за спољашњу проверу квалитета.

Комисија за акредитацију има 19 чланова, од којих је 17 чланова из реда наставника високошколских установа, један из реда студената и један из реда привредника. Од 17 чланова из реда наставника високошколских установа један је наставник теолошког факултета који припада традиционалној цркви и верској заједници.*

Чланове Комисије за акредитацију бира управни одбор Националног акредитационог тела, **на основу јавног позива***, водећи рачуна о заступљености припадника оба пола, као и о заступљености образовно-научних, односно образовно-уметничких поља.

Чланови Комисије за акредитацију бирају се на пет година.

Члан Комисије за акредитацију има право на накнаду за рад у висини коју утврђује Управни одбор Националног акредитационог тела, уз сагласност Владе.

Члан Комисије за акредитацију не може бити лице изабрано, постављено или именовано на функцију у државном органу, органу аутономне покрајине или локалне самоуправе, у орган политичке странке или на дужност органа пословођења високошколске установе, лице које је члан Националног савета, као ни лице које је запослено у Националном акредитационом телу.

Лице које је изабрано за члана Комисије за акредитацију, а које је на листи рецензената Конференције универзитета и Конференције академија и високих школа не може обављати послове рецензента у току трајања мандата члана Комисије за акредитацију.

Управни одбор разрешава члана Комисије за акредитацију:

- 1) на лични захтев;
- 2) ако несавесно обавља послове или својим поступцима повреди углед дужности коју обавља;
- 3) ако се испуни услов из става 8. овог члана;
- 4) због повреде етичког кодекса из члана 17. став 1. тачка б) овог закона.

Комисија за акредитацију бира председника из реда својих чланова.

Комисија за акредитацију доноси пословник о раду.

*Службени гласник РС, број 67/2021

Надлежност и рад Комисије за акредитацију

Члан 21.

Комисија за акредитацију:

- 1) одлучује о захтеву за акредитацију и спроводи поступак акредитације установа и студијских програма у области високог образовања;
- 2) сачињава извештај о почетној акредитацији у поступку издавања дозволе за рад;
- 3) спроводи поступак спољашње провере квалитета;
- 4) стара се о хармонизацији примене стандарда и процедура у области акредитације, у оквиру европског простора високог образовања;
- 5) обавља и друге послове у складу са статутом Националног акредитационог тела.

Ради обављања послова из става 1. тач. 1)–3) овог члана Комисија за акредитацију у складу са статутом Националног акредитационог тела:

- 1) образује поткомисије за образовно-научна поља, односно образовно-уметничко поље из члана 37. овог закона;
- 2) образује поткомисију за спољашњу проверу квалитета у чијем раду учествују представници студената;
- 3) предлаже Директору Националног акредитационог тела рецензенте, на начин и по поступку утврђеном статутом Националног акредитационог тела, **а са листе објављене на званичној интернет страници Националног акредитационог тела***.

У случају акредитације студијског програма специфичног националног карактера, рецензенти се именују из реда домаћих универзитетских наставника, научника, уметника или стручњака.

У случају акредитације студијског програма докторских студија најмање један рецензент мора бити наставник, научник или уметник запослен на високошколској, односно научној установи из иностранства, који испуњава услове да буде ментор на том студијском програму, у складу са стандардима из члана 12. став 1. тачка 14) овог закона.

*Службени гласник РС, број 67/2021

Члан 21а*

Комисија за одлучивање по жалбама*

*Службени гласник РС, број 67/2021

Жалбени орган Националног акредитационог тела је Комисија за одлучивање по жалбама (у даљем тексту: Комисија за жалбе) на решења Комисије за акредитацију о одбијању захтева за акредитацију високошколске установе, односно студијског програма.*

Комисија за жалбе има пет чланова из реда признатих научника и наставника високошколских и научних установа из Републике референтних за области обезбеђења квалитета и акредитације, од којих је најмање један из области правних наука.*

Чланове Комисије за жалбе бира Управни одбор Националног акредитационог тела, на основу јавног позива.*

Чланови Комисије за жалбе бирају се на пет година.*

Члан Комисије за жалбе има право на накнаду за рад у висини коју утврђује Управни одбор Националног акредитационог тела, уз сагласност Владе.*

Члан Комисије за жалбе не може бити лице изабрано, постављено или именовано на функцију у државном органу, органу аутономне покрајине или локалне самоуправе, у орган политичке странке или на дужност органа пословођења високошколске установе, лице које је члан Националног савета, лице које је запослено у Националном акредитационом телу, као ни лице које је изабрано за члана Комисије за акредитацију.*

Лице које је изабрано за члана Комисије за жалбе, а које је на листи рецензената Конференције универзитета и Конференције академија и високих школа не може обављати послове рецензента у току трајања мандата члана Комисије за жалбе.*

Управни одбор Националног акредитационог тела разрешава члана Комисије за жалбе:*

1) на лични захтев;*

2) ако несавесно обавља послове или својим поступцима повреди углед дужности коју обавља;*

3) ако се испуни услов из става 6. овог члана;*

4) због повреде етичког кодекса из члана 17. став 1. тачка 6) овог закона.*

Комисија за жалбе бира председника из реда својих чланова.*

Комисија за жалбе доноси пословник о раду.*

*Службени гласник РС, број 67/2021

Спољашња провера квалитета високошколских установа

Члан 22.

Провера испуњења обавеза високошколске установе у погледу квалитета врши се у складу са актом о стандардима и поступку за спољашњу проверу квалитета.

Поступак спољашње провере квалитета високошколске установе спроводи Комисија за акредитацију **Националног акредитационог тела**** редовно у четвртој години акредитационог циклуса, **а може и ванредно, као и на захтев Министарства и Националног савета.***

Извештај о извршеној спољашњој контроли квалитета високошколске установе **Национално акредитационо тело**** доставља високошколској установи и подносиоцу захтева за ванредну проверу.

Уколико високошколска установа не испуни обавезе у погледу квалитета, **Национално акредитационо тело**** у извештају из става 3. овог члана одређује високошколској установи мере за исправљање утврђених недостатака и накнадног праћења у трајању од шест месеци од дана достављања извештаја из става 3. овог члана.

Национално акредитационо тело** у року од 30 дана од дана истека рока из става 4. овог члана сачињава завршни извештај о спољашњој контроли и провери квалитета високошколске установе.

Извештај из става 3. овог члана, на који високошколска установа није уложила приговор у року из става 5. овог члана, као и извештај који **Национално акредитационо тело**** усвоји након истека рока од шест месеци из става 4. овог члана (у даљем тексту: завршни извештај), објављује се на службеној интернет страници Националног акредитационог тела.

Уколико је завршни извештај негативан, Национално акредитационо тело у року од 30 дана од дана објављивања завршног извештаја доноси решење о одузимању акредитације студијског програма, односно акредитације високошколске установе.

Против решења из става 7. овог члана, високошколска установа може да изјави жалбу **Комисији за жалбе Националног акредитационог тела****.

*Службени гласник РС, број 73/2018

**Службени гласник РС, број 67/2021

Акредитација

Члан 23.

Акредитацијом се утврђује да високошколска установа и студијски програми испуњавају стандарде из члана 12. тач. 13) и 14) овог закона и да високошколска установа има право на издавање јавних исправа у складу са овим законом.

У поступку акредитације високошколске установе утврђује се испуњеност стандарда за акредитацију, да ли установа испуњава и одговарајуће услове из чл. 44–48. овог закона и да ли испуњава услов у погледу потребног броја наставника.

Услов у погледу потребног броја наставника високошколска установа испуњава ако има наставнике у радном односу са пуним радним временом за извођење најмање 70% часова активне наставе на студијском програму за који се тражи дозвола за рад, а најмање 20 наставника у радном односу са пуним радним временом на високошколској установи.

Изузетак су студијски програми у пољу уметности где тај број не може бити мањи од 50%.

Од укупног броја наставника потребних за обављање наставе по годинама студија за студијски програм за који се тражи дозвола за рад, академије струковних студија и високе школе струковних студија, изузев у пољу уметности, морају да имају најмање 50% наставника са стеченим научним називом доктора наука.

У поступку акредитације мастер академског, односно докторског студијског програма утврђује се и да ли су испуњени услови за обављање научноистраживачког, односно уметничко-истраживачког рада, у складу са законом.

Поступак акредитације спроводи се редовно, у року од седам година, а раније на захтев високошколске установе.

Поступак акредитације спроводи се у року од девет месеци од дана пријема уредног захтева за акредитацију.*

У поступку акредитације Национално акредитационо тело:*

1) издаје уверење о акредитацији високошколске установе, односно студијског програма, на основу решења Комисије за акредитацију о акредитацији високошколске установе, односно студијског програма, односно на основу решења Комисије за жалбе о акредитацији високошколске установе, односно студијског програма;*

2) издаје потврду високошколској установи да је поднет уредан захтев;*

3) доноси закључак којим упућује високошколску установу да допуни захтев недостајућом документацијом у року од 30 дана, а ако установа не допуни захтев у року, доноси решење о одбацивању захтева.*

Брисани су ранији ст. 10-20. (види члан 13. Закона - 67/2021-7)

*Службени гласник РС, број 67/2021

Члан 23а*

Жалба на решење Комисије за акредитацију о одбијању захтева за акредитацију*

*Службени гласник РС, број 67/2021

На решење Комисије за акредитацију о одбијању захтева за акредитацију високошколске установе, односно студијског програма високошколска установа може у року од 15 дана од пријема решења поднети жалбу Комисији за жалбе Националног акредитационог тела, преко Комисије за акредитацију.*

Комисија за акредитацију утврђује да ли је жалба благовремена, допуштена и поднета од стране овлашћеног лица и да ли постоје разлози за удовољавање жалбеном захтеву и доношење новог решења којим се побијано решење поништава.*

Комисија за акредитацију може да допуни поступак ако нађе да је то неопходно.*

Ако Комисија за акредитацију не одбаци жалбу, нити удовољи жалбеном захтеву, прослеђује жалбу Комисији за жалбе у року од 15 дана од пријема жалбе.*

У року од 30 дана од дана пријема жалбе на решење из става 1. овог члана, Комисија за жалбе именује жалбену подкомисију.*

У жалбену подкомисију именују се три рецензента из одговарајуће области са листе рецензената коју је утврдило Национално акредитационо тело.*

Жалбена подкомисија доставља Комисији за жалбе извештај и предлог одлуке о жалби поднетој на решење из става 1. овог члана у року од 30 дана од дана именовања.*

Комисија за жалбе у року од 30 дана од дана достављања предлога из става 7. овог члана доноси решење којим може одбити жалбу или поништити првостепено решење и вратити га Комисији за акредитацију на поновно одлучивање.*

Комисија за акредитацију је дужна да у року од 30 дана од дана пријема одлуке Комисије за жалбе о поништавању првостепеног решења и враћању на поновно одлучивање донесе решење у складу са правним схватањем комисије за жалбе.*

Уколико високошколска установа уложи жалбу против решења Комисије за акредитацију из става 9. овог члана, Комисија за жалбе ће сама, у року од 30 дана од дана пријема жалбе донети решење о захтеву за акредитацију у складу са својим правним схватањем.*

Решење којим се жалба одбија, односно решење којим Комисија за жалбе одлучује о захтеву за акредитацију у складу са својим правним схватањем, коначно је у управном поступку.*

На питања поступања по жалби из става 1. овог члана која нису посебно уређена овим законом примењује се закон којим се уређује општи управни поступак.*

Високошколска установа којој је одбијен захтев за акредитацију, има право да понови захтев за акредитацију по истеку рока од 90 дана од дана доношења решења из става 11. овог члана.*

Рецензент из става 6. овог члана не може бити лице запослено на високошколској установи која је поднела жалбу, као ни лице које је учествовало у поступку доношења решења из става 1. овог члана.*

Рецензенти из става 6. овог члана имају право на накнаду за рад у висини коју утврди Управни одбор, уз сагласност Владе.*

*Службени гласник РС, број 67/2021

Почетна акредитација

Члан 24.

Почетном акредитацијом утврђује се испуњеност стандарда за почетну акредитацију високошколске установе и студијских програма.

У поступку почетне акредитације Национално акредитационо тело сачињава извештај о испуњености стандарда за почетну акредитацију високошколске установе и студијских програма са препоруком за издавање дозволе за рад, односно за одбијање захтева за издавање дозволе за рад високошколској установи.

Самовредновање

Члан 25.

Високошколска установа спроводи поступак самовредновања и оцењивања квалитета својих студијских програма, наставе и услова рада.

Самовредновање се спроводи на начин и по поступку прописаним општим актом високошколске установе, у складу са актом о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа и студијских програма.

У поступку самовредновања разматра се и оцена студената.

Високошколска установа доставља Националном акредитационом телу извештај о поступку и резултатима самовредновања, као и друге податке од значаја за оцену квалитета у периоду од три године.

Конференција универзитета

Члан 26.

Ради координирања рада, утврђивања заједничке политике, остваривања заједничких интереса и обављања послова утврђених законом, оснива се Конференција универзитета.

Чланови Конференције универзитета су сви акредитовани универзитети.

Организација и рад Конференције универзитета уређују се статутом.

Универзитет у Конференцији универзитета представља ректор.

Универзитет из става 2. овог члана има право да на сваких 1.000 наставника и сарадника делегира још по једног представника у Конференцију универзитета, као и да на сваких 5.000 студената делегира још по једног представника у Конференцију универзитета.

Средства за рад Конференције универзитета обезбеђују се у буџету Републике.

Надлежност Конференције универзитета

Члан 27.

Конференција универзитета:

- 1) разматра питања од заједничког интереса за унапређивање наставно-научне, односно наставно-уметничке делатности на универзитету;
- 2) усаглашава ставове и координира активности универзитета, посебно у области уписне политике;
- 3) даје мишљење о стандардима за оцену квалитета образовног, научноистраживачког, **уметничкоистраживачког*** и стручног рада;
- 4) предлаже кандидате за чланове Националног савета и управног одбора Националног акредитационог тела;
- 5) предлаже листу стручних, академских, научних, односно уметничких назива из одговарајућих области, скраћеница и опис квалификације тих назива;
- 6) предлаже мере ради унапређивања материјалног положаја универзитета и стандарда студената;
- 7) разматра и друга питања од заједничког интереса за универзитете, у складу са овим законом.

*Службени гласник РС, број 19/2025

Конференција академија и високих школа

Члан 28.

Ради координирања рада, утврђивања заједничке политике, остваривања заједничких интереса и обављања послова утврђених законом, оснива се Конференција академија и високих школа.

Конференцију академија и високих школа чине акредитоване високе школе, академије струковних студија и високе школе струковних студија.

Организација и рад Конференције академија и високих школа уређује се статутом.

Академију струковних студија, високу школу и високу школу струковних студија у Конференцији академија и високих школа представља председник, односно директор.

Средства за рад Конференције академија и високих школа обезбеђују се у буџету Републике.

Надлежност Конференције академија и високих школа

Члан 29.

Конференција академија и високих школа:

- 1) разматра питања од заједничког интереса за унапређивање наставно-стручне, односно наставно-уметничке делатности;
- 2) усаглашава ставове и координира активности академија струковних студија и високих школа, посебно у области уписне политике;
- 3) даје мишљење о стандардима за оцену квалитета образовног, истраживачког, уметничког и стручног рада;
- 4) предлаже листу стручних назива из одговарајућих области, скраћеница и опис квалификације тих назива;

5) предлаже кандидате за чланове Националног савета и управног одбора Националног акредитационог тела;

6) предлаже мере ради унапређивања материјалног положаја академија струковних студија и високих школа и стандарда студената;

7) разматра и друга питања од заједничког интереса за високе школе, академије струковних студија и високе школе струковних студија, у складу са овим законом.

Студентске конференције

Члан 30.

Ради остваривања заједничких интереса студената као партнера у процесу високог образовања оснивају се Студентска конференција универзитета и Студентска конференција академија струковних студија и високих школа (у даљем тексту: Студентска конференција академија и високих школа).

Студентску конференцију универзитета чине представници студентских парламената универзитета.

Студентску конференцију академија и високих школа чине представници студентских парламената академија струковних студија, високих школа и високих школа струковних студија.

Организација и рад конференција из става 1. овог члана уређују се статутом конференције, у складу са овим законом.

Студентске конференције имају право да дају мишљење о питањима из члана 12. став 1. тачка 10) овог закона.

Средства за рад студентских конференција обезбеђују се у буџету Републике.

Студентске конференције имају својство правног лица које стичу уписом у судски регистар у складу са законом.

Министарство

Члан 31.

Министарство:

1) предлаже Влади политику високог образовања;

2) планира политику уписа студената на студије које остварују високошколске установе чији је оснивач Република, на предлог Националног савета;

3) прати развој високог образовања;

4) издаје дозволу за рад високошколских установа;

5) расподељује финансијска средства из буџета Републике намењена високошколским установама и контролише њихово коришћење;

6) стара се о укључивању високошколских установа у процес признавања високошколских квалификација у Европи;

7) врши надзор над законитошћу прописа из члана 12. став 1. тач. 10)–14), у складу са законом којим се уређује државна управа;

8) *брисана је (види члан 15. Закона - 67/2021-7)*

9) потврђује, на захтев заинтересованог лица, да је исправа коју је издала високошколска установа јавна исправа;

10) обавља и друге послове, у складу са законом.

Брисан је ранији став 2. (види члан 15. Закона - 67/2021-7)

Европске интеграције у образовању

Члан 32.

Министарство се стара о усклађивању система образовања и васпитања Републике са трендовима развоја образовања у Европи. Ради испуњења овог циља Министарство предузима све потребне радње за:

1) обезбеђење пуноправног учешћа у програмима Европске уније за сарадњу у области образовања и обука и праћење ефеката учешћа у овим програмима;

2) остваривање учешћа представника Републике у радним групама и активностима које се организују у склопу Отвореног метода координације, Болоњског процеса и других сличних иницијатива које су покренуте

на нивоу Европске уније и Европе у целини.

У циљу што бољег и ефективнијег учешћа у наведеним европским иницијативама Министарство остварује сарадњу са другим државним органима, образовним установама, удружењима грађана и осталим организацијама уколико је то потребно, а њихове представнике може именовати у радне групе из става 1. тачка 2) овог члана.

III. СТУДИЈЕ И СТУДИЈСКИ ПРОГРАМИ

Студијски програм

Члан 33.

Студијски програм је скуп обавезних и изборних студијских подручја, односно предмета, са оквирним садржајем, чијим се савладавањем обезбеђују неопходна знања и вештине за стицање дипломе одговарајућег степена и врсте студија.

Врсте студија

Члан 34.

Делатност високог образовања остварује се кроз академске и струковне студије на основу акредитованих студијских програма за стицање високог образовања.

На академским студијама изводи се академски студијски програм, који оспособљава студенте за развој и примену научних, уметничких и стручних достигнућа.

На струковним студијама изводи се струковни студијски програм, који оспособљава студенте за примену и развој стручних знања и вештина потребних за укључивање у радни процес.

Ради стручног оспособљавања лица са стеченим **средњим*** образовањем за укључивање у радни процес, изводи се кратки програм студија који има јасно дефинисану структуру, сврху и исходе учења и за који се издаје сертификат о завршеном кратком програму студија и стеченим компетенцијама.

Верификацију кратког програма студија врши Национално акредитационо тело.**

*Службени гласник РС, број 73/2018

**Службени гласник РС, број 19/2025

Степени студија

Члан 35.

Студије првог степена су:

- 1) основне академске студије;
- 2) основне струковне студије;
- 3) специјалистичке струковне студије.

Студије другог степена су:

- 1) мастер академске студије;
- 2) мастер струковне студије;
- 3) специјалистичке академске студије.

Студије трећег степена су докторске академске студије.

Студијски програм за стицање заједничке дипломе

Члан 36.

Студијски програм за стицање заједничке дипломе јесте **акредитован*** студијски програм који организују и изводе више високошколских установа које имају дозволу за рад за одговарајући студијски програм.

Студијски програм из става 1. овог члана може да се изводи када га усвоје надлежни органи високошколских установа које га организују.

*Службени гласник РС, број 19/2025

Образовно-научна и образовно-уметничка поља

Члан 37.

Студијски програми се остварују у оквиру једног или више следећих образовно-научних, односно образовно-уметничких поља:

- 1) Природно-математичке науке;
- 2) Друштвено-хуманистичке науке;
- 3) Медицинске науке;
- 4) Техничко-технолошке науке;
- 5) Уметност.

Одговарајуће научне, уметничке и стручне области у оквиру поља из става 1. овог члана утврђује Национални савет, на предлог Конференције универзитета и Конференције академија и високих школа.

Одговарајуће уже научне, уметничке и стручне области у оквиру научне, уметничке и стручне области из става 2. овог члана утврђује самостална високошколска установа, на предлог високошколске установе.

Садржај студијског програма

Члан 38.

Студијским програмом утврђују се:

- 1) назив и циљеви студијског програма;
- 2) врста студија;
- 3) исходи процеса учења у складу са законом који утврђује национални оквир квалификација;
- 4) стручни, академски, научни односно уметнички назив;
- 5) услови за упис на студијски програм;
- 6) листа обавезних и изборних студијских подручја, односно предмета, са оквирним садржајем;
- 7) начин извођења студија и потребно време за извођење појединих облика студија;
- 8) бодовна вредност сваког предмета исказана у складу са Европским системом преноса бодова (у даљем тексту: ЕСПБ бодови);
- 9) бодовна вредност завршног рада на основним, специјалистичким и мастер студијама, односно докторске дисертације или докторског уметничког пројекта, исказана у ЕСПБ бодовима;
- 10) предуслови за упис појединих предмета или групе предмета;
- 11) начин избора предмета из других студијских програма;
- 12) услови за прелазак са других студијских програма у оквиру истих или сродних области студија;
- 13) друга питања од значаја за извођење студијског програма.

Обим студија

Члан 39.

Сваки предмет из студијског програма или кратког програма студија, **односно микрокреденцијала**** исказује се бројем одговарајућих ЕСПБ бодова, а обим програма се изражава збиром ЕСПБ бодова.

Збир од 60 ЕСПБ бодова одговара просечном укупном ангажовању студента у обиму 40-часовне радне недеље током једне школске године.

Укупно ангажовање студента састоји се од активне наставе (предавања, вежбе, практикуми, семинари и др.), самосталног рада, колоквијума, испита, израде завршних радова, студентске праксе, добровољног рада у локалној заједници и других видова ангажовања.

Добровољни рад је рад студента без накнаде, који организује високошколска установа на пројектима од значаја за локалну заједницу који се вреднује у систему високог образовања.

Услове, начин организовања и вредновање добровољног рада уређује високошколска установа својим општим актом.

Укупан број часова активне наставе не може бити мањи од 600 часова у току школске године.

Основне академске студије имају од 180 до 240 ЕСПБ бодова.

Основне струковне студије имају 180 ЕСПБ бодова.

Специјалистичке струковне студије имају најмање 60 ЕСПБ бодова.

Специјалистичке академске студије имају најмање 60 ЕСПБ бодова када су претходно завршене мастер академске студије.

Мастер академске студије имају:**

1) најмање 60 ЕСПБ бодова, када су претходно завршене основне академске студије у обиму од 240 ЕСПБ бодова;**

2) најмање 60 ЕСПБ бодова, када су претходно завршене основне академске студије у обиму од 180 ЕСПБ бодова и завршене мастер академске студије у обиму од 120 ЕСПБ бодова;**

3) најмање 60 ЕСПБ бодова, када су претходно завршене основне академске студије у обиму од 180 ЕСПБ бодова и завршене мастер академске студије у иностранству у обиму од 60 ЕСПБ бодова;**

4) најмање 90 ЕСПБ бодова, када су претходно завршене основне академске студије у обиму од најмање 210 ЕСПБ бодова;**

5) најмање 120 ЕСПБ бодова када су претходно завршене основне академске студије у обиму од најмање 180 ЕСПБ бодова.**

Мастер струковне студије имају најмање 120 ЕСПБ бодова када је претходно остварен обим **првог степена академских или струковних студија*** од најмање 180 ЕСПБ бодова.

Студијски програми академских студија могу се организовати интегрисано у оквиру основних и мастер академских студија.

Докторске студије имају најмање 180 ЕСПБ бодова, уз претходно остварени обим студија од најмање 300 ЕСПБ бодова на основним академским и мастер академским студијама, односно интегрисаним академским студијама.

Студијски програми академских студија из медицинских наука могу се организовати интегрисано у оквиру основних и мастер академских студија, са укупним обимом од највише 360 ЕСПБ бодова.

Кратки програм студија може се изводити у обиму од 30 до 60 ЕСПБ бодова.

*Службени гласник РС, број 67/2021

**Службени гласник РС, број 19/2025

Завршни рад и дисертација

Члан 40.

Студијским програмом основних и специјалистичких студија може бити предвиђен завршни рад.

Студијски програм мастер академских студија и мастер струковних студија садржи обавезу израде завршног рада.

Докторска дисертација је завршни део студијског програма докторских студија, осим доктората уметности који је уметнички пројекат.

Изузетно, докторат наука може да стекне лице са завршеним студијама медицине и завршеном одговарајућом специјализацијом у складу са законом којим се уређује здравствена заштита, на основу одбрањене дисертације засноване на радовима објављеним у врхунским светским часописима, у складу са стандардима које утврђује Национални савет.

Број бодова којима се исказује завршни рад, односно завршни део студијског програма, улазе у укупан број бодова потребних за завршетак студија.

Начин и поступак припреме и одбране завршног рада, уређује се општим актом високошколске установе.

Поступак припреме и услови за одбрану дисертације, односно уметничког пројекта уређују се општим актом универзитета.

Високошколска установа на којој се брани докторска дисертација, односно уметнички пројекат дужна је да докторску дисертацију и извештај комисије о оцени докторске дисертације учини доступном јавности, и то у електронској верзији на званичној интернет страници установе и у штампаном облику у библиотеци установе, најмање 30 дана пре усвајања извештаја комисије на надлежном органу, као и до одбране дисертације.

Универзитет је дужан да установи дигитални репозиторијум у којем се трајно чувају електронске верзије одбрањених докторских дисертација, односно уметничких пројеката, заједно са извештајем комисије за оцену дисертације, подацима о ментору и саставу комисије и подацима о заштити ауторских права, као и да све наведене податке учине јавно доступним.

Копију садржаја који се чува у репозиторијуму универзитета је дужан да у року од три месеца од одбране докторске дисертације, односно уметничког пројекта достави у централни репозиторијум који води Министарство.

Преношење ЕСПБ бодова

Члан 41.

Између различитих студијских програма, у оквиру истог степена и врсте студија може се вршити преношење ЕСПБ бодова.

Критеријуми и услови преношења ЕСПБ бодова и одговарајућа провера знања прописују се општим актом самосталне високошколске установе, односно споразумом високошколских установа.

Изузетно од става 1. овог члана, за студенте који учествују у програмима међународне мобилности може се вршити пренос ЕСПБ бодова између различитих студијских програма у оквиру свих степена и врсте студија.*

*Службени гласник РС, број 73/2018

Укидање студијског програма

Члан 42.

Одлуку о укидању студијског програма доноси стручни орган самосталне високошколске установе у складу са општим актом.

У случају да високошколска установа не поднесе захтев за редовну акредитацију студијског програма у року из члана 23. став 7. овог закона, дужна је да донесе одлуку о укидању тог студијског програма, у року од 30 дана од дана истека акредитације тог студијског програма.

У случају укидања студијског програма, високошколска установа је дужна да **изводи студијски програм до истека редовног трајања студијског програма за студенте уписане на студијски програм у последњој школској години у којој је важила акредитација*.**

Високошколска установа може утврдити услове за прелазак студената из става 3. овог члана на други студијски програм.

Високошколска установа Министарству доставља одлуку о укидању студијског програма, ради уношења промена у регистар акредитованих високошколских установа и у регистар акредитованих студијских програма, у року од 30 дана од дана доношења одлуке.

Министарство доноси решење о измени дозволе за рад у року од 30 дана од достављања одлуке из става 5. овог члана.

*Службени гласник РС, број 19/2025

IV. УСТАНОВЕ КОЈЕ ОБАВЉАЈУ ДЕЛАТНОСТ ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА

Високошколске установе

Члан 43.

Делатност високог образовања обављају следеће високошколске установе:

- 1) универзитет;
- 2) факултет, односно уметничка академија, у саставу универзитета;
- 3) академија струковних студија;
- 4) висока школа;
- 5) висока школа струковних студија.

Универзитет, академија струковних студија, висока школа и висока школа струковних студија су самосталне високошколске установе.

Под називима установа из става 1. овог члана могу иступати у правном промету само високошколске установе које имају дозволу за рад, у складу са овим законом.

Високошколска установа обавља делатност високог образовања у седишту.

Високошколска установа може изводити студијски програм на даљину, у складу са дозволом за рад.

У оквиру делатности високог образовања високошколска установа обавља научноистраживачку, **уметничкоистраживачку***, експертско-консултантску и издавачку делатност, а може обављати и друге

послове којима се комерцијализују резултати научног, уметничког рада и истраживачког рада, под условом да се тим пословима не угрожава квалитет наставе и научног, уметничког, односно стручног рада.

У циљу комерцијализације научних резултата, уметничког стваралаштва и проналазака, високошколска установа може бити оснивач привредног друштва, при чему остварену добит која јој припада високошколска установа може користити искључиво за унапређење делатности високошколске установе.

Самостална високошколска установа може да организује смештај и исхрану студената у складу са законом којим се уређује колективни смештај и исхрана студената.

На оснивање и рад високошколских установа примењују се прописи о јавним службама, уколико овим законом није другачије уређено.

На високошколској установи није дозвољено политичко, страначко или верско организовање и деловање.

*Службени гласник РС, број 19/2025

Универзитет

Члан 44.

Универзитет је самостална високошколска установа која у обављању своје делатности обједињује образовну, научноистраживачку, стручну, **уметничкоистраживачку**** и иновациону делатност, као компоненте јединственог процеса високог образовања.

Универзитет може остваривати све врсте и степене студија.

Високошколска установа има статус универзитета ако остварује академске студијске програме на свим степенима студија, у оквиру најмање три поља и три области из члана 37. овог закона.

Изузетно, универзитет се може основати у пољу уметности, ако има сва три степена студија из најмање три области уметности и наука о уметности.

Универзитет у Београду је високошколска установа од националног значаја.*

*Службени гласник РС, број 73/2018

**Службени гласник РС, број 19/2025

Факултет и уметничка академија

Члан 45.

Факултет, односно уметничка академија, јесте високошколска установа, односно високошколска јединица у саставу универзитета, која остварује академске студијске програме и развија научноистраживачки, **уметничкоистраживачки***, односно стручни рад у једној или више области.

Факултет, односно уметничка академија, може остваривати и струковне студијске програме.

Факултет, односно уметничка академија, у правном промету наступа под називом универзитета у чијем је саставу и под својим називом, у складу са статутом универзитета.

*Службени гласник РС, број 19/2025

Академија струковних студија

Члан 46.

Академија струковних студија је самостална високошколска установа која у обављању делатности обједињује образовни, примењено-истраживачки, стручни и уметнички рад, као компоненте јединственог процеса високог образовања.

Академија струковних студија може остваривати основне струковне студије, мастер струковне студије и специјалистичке струковне студије.

Високошколска установа има статус академије струковних студија ако остварује најмање пет акредитованих студијских програма струковних студија из најмање два поља из члана 37. овог закона.

Висока школа

Члан 47.

Висока школа је самостална високошколска установа која остварује основне академске студије, мастер академске студије и специјалистичке академске студије, из једне или више области из члана 37. овог закона.

Висока школа струковних студија

Члан 48.

Висока школа струковних студија је самостална високошколска установа која остварује основне струковне студије, специјалистичке струковне студије и мастер струковне студије, из једне или више области из члана 37. овог закона.

Научни институти и друге организације у саставу универзитета

Члан 49.

Ради унапређивања научноистраживачке, односно уметничко-истраживачке делатности универзитет у свом саставу може имати научне, односно уметничке институте.

За обављање иновационе делатности и пружање инфраструктурне подршке за развој иновација и комерцијализацију резултата научних, односно уметничких истраживања универзитет у свом саставу може имати иновационе центре, центре изузетних вредности, центре за трансфер технологија, пословно-технолошке инкубаторе, научно-технолошке паркове и друге организације, у складу са законом којим се уређује научноистраживачка делатност.

Универзитет може остваривати део акредитованих студијских програма мастер академских студија и докторских студија на установама из става 1. овог члана.

Постдокторске студије*

*Службени гласник РС, број 19/2025

Члан 49а*

Универзитет, односно научноистраживачка организација у његовом саставу може изводити програме постдокторског усавршавања.*

Извођење програма из става 1. овог члана уређује се општим актом универзитета, односно научноистраживачке организације у његовом саставу.*

Студент не може похађати програм из става 1. на универзитету на коме је завршио докторске студије.*

*Службени гласник РС, број 19/2025

Имовина

Члан 50.

Непокретности и друга средства обезбеђени од стране Републике за оснивање и рад високошколске установе у државној су својини.

Непокретности из става 1. овог члана не могу се отуђивати без сагласности оснивача.

Непокретности и друга средства из става 1. овог члана могу се користити само у функцији обављања делатности утврђених овим законом.

Непокретности и друга имовина стечена на основу завештања, поклона, донација и спонзорстава, својина су високошколске установе која је ту имовину стекла.

Високошколска установа самостално управља задужбинама, фондацијама, односно фондовима који су јој поверени, у складу са законом.

Имовину стечену завештањем високошколска установа користи у сврхе за коју је оставилац наменио приликом завештања (ако постоји писани документ о завештању) или за делатности за које је високошколска установа регистрована (уколико нема писаног документа о завештању).

Оснивање

Члан 51.

Самосталну високошколску установу могу основати Република, правно и физичко лице, у складу са законом.

Када је оснивач самосталне високошколске установе Република, одлуку о оснивању доноси Влада.

Високошколске установе за остваривање студијских програма за потребе полицијског, односно војног образовања, као и за потребе националне безбедности, оснива Влада, у складу са условима утврђеним овим законом.

Високошколске установе из става 3. овог члана могу бити у саставу универзитета, односно академије струковних студија, у складу са посебним споразумом универзитета, односно академије струковних студија и Владе.

Споразумом универзитета, односно академије струковних студија и Владе, на предлог органа државне управе надлежног за унутрашње послове, послове националне безбедности, односно послове одбране, може се установити посебан студијски програм за потребе полицијског, односно војног образовања, као и за потребе националне безбедности, у оквиру одређеног универзитета, односно академије струковних студија.

Споразумом универзитета, односно академије струковних студија и високошколске установе из става 3. овог члана може се, уз сагласност Владе, установити студијски програм за стицање заједничке дипломе.

Влада, на предлог органа државне управе надлежног за унутрашње послове, послове националне безбедности, односно послове одбране, ближе уређује услове и начин остваривања студијских програма из ст. 5. и 6. овог члана и положај **органа пословођења*** наставника и студената, у погледу особености везаних за циљеве и природу полицијског односно војног образовања и образовања за потребе националне безбедности.

Управни надзор над радом високошколских установа из става 3. овог члана и остваривањем студијских програма из ст. 5. и 6. овог члана врши орган државне управе надлежан за унутрашње послове, послове националне безбедности, односно послове одбране.

*Службени гласник РС, број 67/2021

Дозвола за рад

Члан 52.

Високошколска установа може почети са радом по добијању дозволе за рад.

Дозволу за рад издаје Министарство, на захтев високошколске установе.

Уз захтев из става 2. овог члана високошколска установа доставља оснивачки акт и доказе о испуњености стандарда из члана 12. тачка 12) овог закона.

Високошколска установа за чије оснивање и рад се не обезбеђују средства из буџета Републике уз захтев из става 2. овог члана доставља доказ о оснивачком капиталу или банкарској гаранцији у вредности која се утврђује стандардима из члана 12. став 1. тач. 12) и 13) овог закона.

Министарство у року од 30 дана од дана пријема проверава да ли је захтев поднет у складу са ст. 3. и 4. овог члана.

У случају да Министарство утврди да захтев није поднет у складу са ст. 3. и 4. овог члана, одређује накнадни рок од највише 30 дана за отклањање утврђених недостатака.

Ако подносилац захтева у остављеном року не отклони недостатке сматра се да је одустао од захтева.

Уредан захтев са документацијом Министарство упућује Националном акредитационом телу, ради почетне акредитације, у року од десет дана од дана када утврди да је захтев уредан.

Почетном акредитацијом утврђује се да ли високошколска установа и студијски програм испуњавају стандарде из члана 12. тачка 12) овог закона, а посебно у погледу:

- 1) садржаја, квалитета и обима студијских програма;
- 2) потребног броја наставног и другог особља с одговарајућим научним, уметничким и стручним квалификацијама;
- 3) одговарајућег простора и опреме, у складу с бројем студената које високошколска установа намерава да упише и потребним квалитетом студирања.

Услов из става 9. тачка 2) овог члана испуњен је ако високошколска установа поднесе доказ да је обезбеђен потребан број наставника из члана 23. ст. 3–5. овог закона, који су стекли звање у складу са овим законом.

Национално акредитационо тело у року од три месеца од дана пријема захтева сачињава извештај о почетној акредитацији високошколске установе, односно студијског програма и доставља га Министарству са препоруком да:

- 1) изда дозволу за рад високошколској установи;
- 2) одбије захтев високошколске установе за издавање дозволе за рад.

Министарство издаје дозволу за рад 30 дана по достављању извештаја Националног акредитационог тела са препоруком из става 11. тачка 1) овог члана и утврђивању испуњености одговарајућих услова из чл. 44–48. овог закона.

Министарство решењем одбија захтев за издавање дозволе за рад 30 дана по достављању извештаја Националног акредитационог тела са препоруком из става 11. тачка 2) овог члана, односно по утврђивању да нису испуњени одговарајући услови из чл. 44–48. овог закона.

Решење о одбијању захтева за издавање дозволе за рад коначно је и против њега се може покренути управни спор.

У дозволи за рад наводе се: студијски програми, број студената, број наставника, објекти у којима се обавља делатност, да ли се студијски програм изводи на даљину и максималан број студената који на тај начин може да студира, као и да ли високошколска установа може обављати делатност изван седишта.

Високошколска установа којој је издата дозвола за рад дужна је да поднесе захтев за акредитацију високошколске установе и студијског програма најкасније годину дана од добијања дозволе за рад.

Захтев за акредитацију се подноси Националном акредитационом телу преко Министарства, а на обрасцу чију садржину утврђује Национално акредитационо тело.

Високошколска установа може вршити упис студената по добијању уверења о акредитацији високошколске установе и студијског програма, а у случају високошколске установе чији оснивач није Република и обезбеђеног оснивачког капитала, односно банкарске гаранције из става 4. овог члана.

Сваке школске године, током првог остваривања студијског програма, Национално акредитационо тело врши спољашњу проверу квалитета.

Измена, допуна и одузимање дозволе за рад

Члан 53.

Високошколска установа која има дозволу за рад подноси захтев за допуну дозволе за нов студијски програм.

Измене и допуне студијског програма за који је високошколска установа добила дозволу за рад, а које врши ради његовог усклађивања са организацијом рада и достигнућима науке и уметности у складу са прописаним стандардима за акредитацију студијских програма, не сматрају се новим студијским програмом. О измени, односно допуни студијског програма високошколска установа обавештава Министарство у року од 60 дана од дана доношења одлуке о измени, односно допуни студијског програма.

Високошколској установи која не добије акредитацију, дозвола за рад важи још годину дана од дана коначности решења о одбијању захтева за акредитацију, без права уписа студената.

Високошколској установи се може изменити или одузети дозвола за рад када се у поступку спољашње контроле квалитета, односно инспекцијског надзора утврди да не испуњава услове за обављање делатности предвиђене Законом.

Високошколској установи одузима се дозвола за рад и када јој се забрани рад, у складу са законом.

Високошколска установа подноси захтев за нову акредитацију најкасније годину дана пре истека рока из члана 23. став 7. овог закона.

Уколико високошколска установа не поднесе захтев за нову акредитацију у року из става 6. овог члана, важење акредитације престаје наредног дана по истеку рока из члана 23. став 7. овог закона.

Министарство је дужно да у року од 15 радних дана од дана истека рока из ст. 3. и 6. овог члана донесе решење о одузимању дозволе за рад и да објави престанак важења акредитације.

Високошколској установи која не добије акредитацију за неки студијски програм, дозвола за рад за тај студијски програм важи још годину дана, али губи право на упис нових студената на тај студијски програм.

Високошколској установи из става 9. овог члана која у прописаном року не добије акредитацију за тај студијски програм измениће се дозвола за рад.

Национално акредитационо тело извештава Министарство о исходу акредитације високошколске установе и студијских програма ради предузимања мера утврђених у ст. 4. и 10. овог члана, у року од месец дана од дана доношења одлуке о акредитацији.

Решење о одбијању захтева за допуну дозволе за рад, као и решење о измени, односно одузимању дозволе за рад, коначно је у управном поступку.

У случају престанка рада високошколске установе због одузимања дозволе за рад или другог разлога, министар ће на предлог Националног савета у року од 30 дана од дана престанка рада установе, донети акт којим се обезбеђује завршетак студија студентима те високошколске установе.

Трошкове завршетка студија за студенте из става 13. овог члана сноси високошколска установа којој је одузета дозвола за рад.

Високошколска установа којој је одузета дозвола за рад може поднети захтев из члана 52. овог закона за издавање нове дозволе за рад по истеку рока од годину дана од дана достављања решења о одузимању дозволе за рад.

Промена назива, седишта и статусне промене

Члан 54.

Самостална високошколска установа може вршити промену назива, седишта и статусне промене, у складу са законом.

За самосталне високошколске установе чији је оснивач Република одлуку о промени из става 1. овог члана доноси Влада.

У поступку доношења одлуке из става 2. овог члана, прибавља се мишљење органа управљања свих високошколских установа на које се промена односи и мишљење Националног савета.

У случају промене из става 1. овог члана, спроводи се поступак за издавање нове дозволе за рад.

Укидање

Члан 55.

Високошколска установа се укида под условима и по поступку утврђеним законом.

Одлуку о укидању високошколске установе чији је оснивач Република доноси Влада.

У поступку доношења одлуке из става 2. овог члана, прибавља се мишљење органа управљања високошколске установе и мишљење Националног савета.

У одлуци из става 2. овог члана одређују се високошколске установе на којима студенти имају право да наставе започете студије.

Статут

Члан 56.

Статут је основни општи акт високошколске установе којим се уређује организација установе, начин рада, управљање и руковођење, као и друга питања од значаја за обављање делатности и рад високошколске установе, у складу са законом.

Организација високошколске установе

Члан 57.

Организација високошколске установе уређује се статутом, у складу са актом о оснивању и овим законом.

Самостална високошколска установа оснива високошколске јединице као облике унутрашње организације, у складу са статутом.

Актом о оснивању високошколске јединице одређује се статус високошколске јединице у погледу права иступања у правном промету и пословању, располагања материјалним ресурсима, управљања, одлучивања и уређују се друга питања од значаја за рад високошколске јединице.

Академија струковних студија има у свом саставу одсеке ради остваривања студијских програма из сродних дисциплина, истраживања и уметничког рада, као и ефикаснијег коришћења ресурса.

Универзитет има у свом саставу факултете, уметничке академије или друге високошколске јединице, институте, научно-истраживачке центре, иновационе центре, центре за трансфер технологија, центре за каријерно вођење, саветовање и подршку студентима, центре изузетних вредности и друге организационе јединице, ради остваривања студијских програма из сродних дисциплина, научних истраживања, **уметничкоистраживачког*** рада, развоја иновација и трансфера знања, као и ефикаснијег коришћења ресурса.

Универзитет може имати у свом саставу факултете, уметничке академије и друге високошколске јединице са својством правног лица.

Факултет, односно уметничка академија, има својство правног лица ако остварује најмање три акредитована студијска програма.

Одлуку о оснивању високошколске јединице са својством правног лица у саставу универзитета чији је оснивач Република, доноси Влада, по прибављеном мишљењу органа управљања универзитета и Националног савета.

Одлуку о статусној промени, промени назива и седишта високошколске јединице у саставу универзитета са својством правног лица доноси орган управљања универзитета двотрећинском већином.

Одлуку о статусној промени, промени назива и седишта високошколске јединице са својством правног лица у саставу универзитета чији је оснивач Република доноси Влада, по прибављеном мишљењу органа управљања универзитета и Националног савета.

Високошколска установа може основати високошколску јединицу изван свог седишта, без својства правног лица, под условима и по поступку из члана 23. овог закона.

Факултет, односно уметничка академија, као и друге високошколске јединице са својством правног лица уређују унутрашњу организацију и управљање својим статутом, у складу са статутом универзитета.

Универзитет даје сагласност на статут високошколске јединице у свом саставу.

*Службени гласник РС, број 19/2025

Интегративна функција универзитета и других самосталних високошколских установа

Члан 58.

Статутом високошколске установе, актом о оснивању високошколске јединице и општим актима високошколске јединице утврђују се овлашћења и начин управљања који обезбеђују јединствену и усклађену делатност високошколске установе.

Универзитет интегрише функције свих установа и јединица у свом саставу, а посебно факултета, тако што спроводи јединствену политику чији је циљ стално унапређење квалитета наставе, усавршавање научноистраживачког, односно уметничког рада, иновационе делатности и пружања подршке студентима у академском и каријерном развоју.

Ради остварења циљева из става 2. овог члана, универзитет, односно академија струковних студија, посебно има надлежности у следећим областима:

- 1) стратешко планирање;
- 2) доношење студијских програма;
- 3) обезбеђење и контрола квалитета;
- 4) политика уписа;
- 5) избор у звања наставника;
- 6) издавање диплома и додатка дипломи;
- 7) међународна сарадња и мобилност од интереса за универзитет као целину, у складу са статутом универзитета;
- 8) планирање инвестиција;
- 9) дефинисања кодекса професионалне етике и правила понашања у установи;
- 10) управљања интелектуалном својином у процесима преноса знања;
- 11) планирање политике запошљавања и ангажовања наставника и сарадника;
- 12) формирање и развој јединственог информационог система;
- 13) образовање током читавог живота;
- 14) каријерно вођење, саветовање и подршка студентима.

Високошколска јединица има право предлагања у вези са питањима из става 3. овог члана, на начин уређен статутом универзитета, односно академије струковних студија.

V. НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКИ И УМЕТНИЧКИ РАД

Члан 59.

Универзитет обавља научноистраживачки и **уметничкоистраживачки*** рад у циљу развоја науке и стваралаштва, унапређивања делатности високог образовања, односно унапређивања квалитета наставе, усавршавања научног и уметничког подмлатка, увођења студената у научноистраживачки односно уметнички рад, као и стварања материјалних услова за рад и развој универзитета.

Научни рад на универзитету остварује се кроз основна, примењена и развојна истраживања, а **уметничкоистраживачки*** рад кроз уметничке пројекте и **уметнички рад***.

Уметничко истраживање је систематично изведен и методолошки заснован поступак који се изводи уз примену знања, вештина и операција из уметничке праксе, са циљем изналажења нових уметничких приступа и продукције знања и вештина.*

Уметничкоистраживачки пројекат је скуп уметничких истраживања са заједничким предметом истраживања и комплементарним циљем, који се, као делатност од општег интереса, реализује у оквиру уметничкоистраживачке организације.*

Уметничкоистраживачки рад на универзитету подразумева истраживања, стваралаштво и интерпретацију.*

Научноистраживачки, односно **уметничкоистраживачки*** рад обавља се и организује у складу са законом и општим актом установе.

У циљу комерцијализације резултата научноистраживачког или **уметничкоистраживачког*** рада универзитет, односно друга високошколска установа може бити оснивач научних института, иновационих центара, центара изузетних вредности, центра за трансфер технологија, **регионалних тренинг центара***, пословно-технолошког инкубатора, научно-технолошког парка и других организација за обављање иновационе делатности и пружање инфраструктурне подршке за развој иновација и комерцијализацију резултата истраживања, у складу са законом.

*Службени гласник РС, број 19/2025

VI. ОРГАНИ ВИСОКОШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ

Органи високошколске установе

Члан 60.

Органи високошколске установе уређују се статутом установе, у складу са законом и оснивачким актом.

Високошколска установа има орган управљања, орган пословођења, стручне органе и студентски парламент.

Високошколска установа ради остваривања сарадње на развоју студијских програма у складу са потребама тржишта рада, * има савет послодаваца.

*Службени гласник РС, број 73/2018

Орган управљања

Члан 61.

Орган управљања високошколске установе је савет.

Број чланова савета је непаран. Број чланова, поступак предлагања, избора и разрешења чланова савета, начин рада савета и одлучивања уређује се статутом или оснивачким актом високошколске установе.

Избор и разрешење чланова савета врши се тајним гласањем.

Мандат чланова савета траје **три*** године.

Орган управљања института у саставу универзитета дефинисан је законом који регулише научноистраживачку делатност.

*Службени гласник РС, број 19/2025

Састав савета високошколске установе

Члан 62.

Број чланова савета високошколске установе чији је оснивач Република је **непаран број не мањи од*** 17, у складу са статутом те високошколске установе.

У савету самосталне високошколске установе равномерно су заступљени представници високошколских установа у саставу.

У високошколској установи чији је оснивач Република, а на којој се настава у целини или делимично изводи на језику националне мањине, национални савет националне мањине даје мишљење о кандидатима предложеним за савет високошколске установе.

Савет високошколске установе из става 1. овог члана чине представници установе, студената и оснивача.

Од укупног броја чланова савета универзитета, факултета, односно уметничке академије у саставу универзитета и академије струковних студија, представници високошколске установе чине **60%***, представници оснивача **25%*** и представници студената 15%.

Од укупног броја чланова савета високе школе и високе школе струковних студија, представници високошколске установе чине 45%, представници оснивача 40% и представници студената 15%.

Када је оснивач Република представнике оснивача именује Влада, из реда истакнутих личности из области науке, културе, просвете, уметности и привреде, водећи рачуна о заступљености припадника оба пола.

Председник савета се бира из реда представника високошколске установе.

Члан савета из става 7. овог члана не може бити лице запослено у тој високошколској установи или у органу управе надлежном за област образовања, односно науке.

Број чланова и састав савета високошколске установе чији оснивач није Република, уређује се оснивачким актом високошколске установе.

*Службени гласник РС, број 19/2025

Надлежност савета

Члан 63.

Савет:

- 1) доноси статут, на предлог стручног органа;
- 2) бира и разрешава орган пословођења;
- 3) одлучује по жалби против првостепених одлука органа пословођења;
- 4) доноси финансијски план, на предлог стручног органа;
- 5) усваја извештај о пословању и **финансијски извештај***, на предлог стручног органа;
- 6) усваја план коришћења средстава за инвестиције, на предлог стручног органа;
- 6а) усваја план јавних набавки на предлог органа пословођења;***
- 7) даје сагласност на одлуке о управљању имовином високошколске установе;
- 8) даје сагласност на расподелу финансијских средстава;
- 9) доноси одлуку о висини школарине, на предлог стручног органа;
- 10) подноси оснивачу извештај о пословању најмање једанпут годишње;
- 11) доноси општи акт о дисциплинској одговорности студената;
- 12) врши избор екстерног ревизора финансијског пословања високошколске установе;
- 13) надзире поступање органа пословођења ради извршења аката просветног инспектора из члана 135. став 3. тач. 5) и 6) овог закона;
- 14) обавља и друге послове у складу са законом и статутом.

Савет високошколске установе разрешава орган пословођења те високошколске установе најкасније у року од 30 дана од дана сазнања за непоступање по правоснажном акту инспектора из члана 135. става 3. тачка 6) овог закона.

О питањима из ст. 1. и 2. овог члана савет одлучује већином гласова укупног броја чланова савета.

*Службени гласник РС, број 19/2025

Орган пословођења

Члан 64.

Орган пословођења универзитета је ректор, факултета – декан, академије струковних студија – председник, високе школе и високе школе струковних студија – директор. Орган пословођења се бира **тајним гласањем* на предлог одговарајућег стручног органа који се утврђује тајним гласањем***** из реда наставника високошколске установе који су у радном односу са пуним радним временом, а изабрани су на неодређено време. Орган пословођења бира се на три године са могућношћу једног узастопног избора.**

Ректор универзитета координира рад декана у циљу спровођења ставова, одлука и закључака органа и тела универзитета, у вези са остваривањем улоге, задатака, делатности и надлежности универзитета које су утврђене овим законом, статутом и другим општим актима универзитета.

Ректор је дужан да писаним путем упозори декана и савет факултета на поступање и одлуке супротне овом закону или статуту универзитета.

Ближи услови, као и начин и поступак избора и разрешења, надлежност и одговорност органа из става 1. овог члана, уређују се статутом високошколске установе.

Орган пословођења не може бити лице које је правоснажном пресудом осуђено за кривично дело против полне слободe, фалсификовања исправе коју издаје високошколска установа или примања мита у обављању послова у високошколској установи, односно које је правоснажном пресудом осуђено на казну затвора за друго кривично дело, као ни лице које је теже прекршило кодекс професионалне етике **односно лице које је разрешено дужности органа пословођења у складу са овим законом, као и лице за које је Агенција за борбу против корупције дала препоруку за разрешење.***

Органу пословођења престаје дужност у случајевима прописаним у ставу 5. овог члана даном правоснажности пресуде, **односно коначности*** одлуке, односно препоруке*.**

У случајевима из става 5. овог члана савет високошколске установе констатује одмах, а најкасније у року до 15 дана од дана правноснажности пресуде, односно **коначности одлуке или препоруке***** да је органу пословођења престала дужност и именује вршиоца дужности органа пословођења.

Уколико инспектор из члана 135. овог закона утврди да савет није донео одлуку о престанку дужности органа пословођења у року из става 7. овог члана, односно одлуку о разрешењу органа пословођења из члана 63. став 2. овог закона, у року од осам дана од дана сазнања за непоступање савета предложиће министру доношење одговарајуће одлуке.

Министар одлучује о престанку дужности, односно о разрешењу органа из става 8. овог члана и члана 135. став 3. тачка 7) овог закона у року од 15 дана од дана достављања предлога инспектора.

У високошколској установи чији је оснивач Република, а на којој се настава у целини или делимично изводи на језику националне мањине, национални савет националне мањине даје мишљење о кандидатима предложеним за орган из става 1. овог члана.

Ректору у раду помажу проректори и генерални секретар.

Универзитет, **академија струковних студија и висока школа*** има менаџера.*

Основне надлежности менаџера утврђују се законом, а високошколска установа може статутом да пропише и додатне надлежности.*

*Службени гласник РС, број 73/2018

**види [Аутентично тумачење - 11/2021-3](#)

***Службени гласник РС, број 19/2025

Стручни органи

Члан 65.

Стручни орган високошколске установе одлучује о питањима од интереса за остваривање наставног, научног, уметничког и истраживачког рада.

При расправљању, односно одлучивању о питањима која се односе на осигурање квалитета наставе, измену студијских програма, анализу ефикасности студирања и утврђивање броја ЕСПБ бодова, у стручним органима и њиховим телима учествују представници студената и тада они улазе у састав укупног броја чланова стручног органа.

У стручним органима из става 2. овог члана студенти чине 20% чланова.

Стручни орган универзитета је сенат, а стручни орган факултета, односно уметничке академије је наставно-научно, односно наставно-уметничко веће, стручни орган високе школе је наставно веће, високе школе струковних студија је наставно-стручно веће, а института у саставу универзитета је научно веће.

Статутом високошколске установе могу се предвидети и други стручни органи.

Састав, делокруг, број чланова, начин избора, трајање мандата, као и начин одлучивања стручних органа високошколске установе, уређују се статутом високошколске установе.

Стручни орган самосталне високошколске установе доноси кодекс професионалне етике и правила понашања у установи, којим се утврђују етичка начела објављивања научних односно уметничких резултата, односа према интелектуалној својини, односа између наставника и сарадника, других запослених и студената, поступака у наступању високошколске установе и наставника, сарадника и студената у правном промету, као и у односу према јавности и средствима јавног информисања.

Студентски парламент

Члан 66.

Студентски парламент је орган високошколске установе и високошколске јединице која има орган управљања и уписане студенте.

Престали су да важе ранији ст. 2-6. (види члан 23. Закона - 67/2021-3)

VII. ОСНОВЕ ФИНАНСИРАЊА ВИСОКОШКОЛСКИХ УСТАНОВА ЧИЈИ ЈЕ ОСНИВАЧ РЕПУБЛИКА

Извори финансирања

Члан 67.

Високошколска установа стиче средства за обављање своје делатности у складу са законом и статутом, из следећих извора:

1) средстава која обезбеђује оснивач;

- 2) школарине;
- 3) донација, поклона и завештања;
- 4) средстава за финансирање научноистраживачког, **уметничкоистраживачког*** и стручног рада;
- 5) пројеката и уговора у вези са реализацијом наставе, истраживања и консултантских услуга;
- 6) накнада за комерцијалне и друге услуге;
- 7) оснивачких права и из уговора са трећим лицима;
- 8) и других извора, у складу са законом.

Средствима из става 1. овог члана високошколска установа самостално управља.

Средства из става 1. овог члана може стицати и високошколска јединица у складу са оснивачким актом и општим актом самосталне високошколске установе.

Средства из става 1. овог члана исказују се и евидентирају у складу са јединственом буџетском класификацијом.

Подаци о износу средстава на годишњем нивоу из става 1. овог члана доступни су јавности на званичној интернет страници високошколске установе најкасније на крају првог квартала наредне календарске године.

*Службени гласник РС, број 19/2025

Средства која обезбеђује оснивач

Члан 68.

Високошколска установа чији је оснивач Република стиче средства за спровођење акредитованих студијских програма у оквиру своје делатности на основу уговора који самостална високошколска установа закључује са Владом, по претходно прибављеном мишљењу Министарства.

Средства за обављање делатности у току једне школске године обезбеђују се у складу с програмом рада високошколске установе **и подацима који се прикупљају кроз јединствени информациони систем просвете (у даљем тексту: ЈИСП) на основу посебног закона***.

Високошколска установа у саставу универзитета, у обављању своје делатности средствима која обезбеђује оснивач, у правном промету иступа на основу овлашћења из статута, у своје име и за свој рачун.

Орган управљања високошколске установе из става 1. овог члана одговара надлежном министарству за наменско и економично трошење средстава додељених из буџета.

Нормативе и стандарде рада високошколских установа из става 1. овог члана, као и материјална средства за њихово остваривање, укључујући и средства за остваривање функција универзитета у оквиру студијских програма који се изводе на високошколским установама и јединицама, утврђује Влада, на предлог Националног савета и по прибављеном мишљењу Конференције универзитета и Конференције академија и високих школа.

*Службени гласник РС, број 19/2025

Намена средстава од оснивача

Члан 69.

Оснивач обезбеђује средства високошколској установи за следеће намене:*

- 1) сталне трошкове у целости;*
- 2) остале материјалне трошкове, текуће и инвестиционо одржавање;*
- 3) плате запослених у висини не нижој од минималне зараде у Републици;*
- 4) друга примања запослених у складу са колективним уговором у целости;*
- 5) опрему;*
- 6) библиотечки фонд;*
- 7) обављање научноистраживачког, односно уметничкоистраживачког рада који је у функцији подизања квалитета наставе;*
- 8) научно, уметничко и стручно усавршавање запослених;*
- 9) подстицање развоја наставно-научног и наставно-уметничког подмлатка;*
- 10) рад са даровитим студентима;*
- 11) међународну сарадњу;*

- 12) рад центара за трансфер знања и технологија;*
- 13) изворе информација и информационе системе;*
- 14) издавачку делатност;*
- 15) рад центара за каријерно вођење и саветовање;*
- 16) рад студентског парламента и ваннаставну делатност студената;*
- 17) финансирање опреме и услова за студирање студената са инвалидитетом;*
- 18) трошкове акредитације студијских програма и установа у Републици, као и трошкове релевантних међународних академских акредитација;*
- 19) друге намене, у складу са законом.*

Из буџета се високошколским установама чији је оснивач Република обезбеђују средства за покриће трошкова материјала, у износу који не сме бити мањи од удела буџетских прихода које високошколска установа остварује од Министарства, у збирном износу прихода које високошколска установа остварује по основу буџетских прихода од Министарства и сопствених прихода установе по основу школарина.*

Високошколске установе достављају Министарству податке о планираним износима трошкова из ст. 1. и 2. овог члана за наредну календарску годину, најкасније до 31. јула текуће године.*

*Службени гласник РС, број 19/2025

Основица за обрачун и исплату плата*

*Службени гласник РС, број 19/2025

Члан 69а*

Основица за обрачун и исплату плата у високом образовању не може бити нижа од основице за обрачун и исплату у основном и средњем образовању и васпитању.*

*Службени гласник РС, број 19/2025

НАПОМЕНА ИЗДАВАЧА: Члан 23. Закона о изменама и допунама Закона о високом образовању ("Службени гласник РС", број 19/2025), којим је додат назив члана и члан 69а Закона, примењује се од 1. јануара 2026. године (види члан 50. Закона - 19/2025-3).

Сопствени приходи

Члан 70.

Средства која високошколска установа, односно високошколска јединица оствари, изузев средстава која обезбеђује Република, чине сопствени приход те високошколске установе, односно јединице (школарина, пружање услуга трећим лицима, поклон, спонзорство и други извори стицања средстава).

Средства из става 1. овог члана користе се за унапређење делатности и подизање квалитета рада, **укључујући и увећање плате запослених по основу остварених резултата рада прописаних општим актом високошколске установе, а у складу са законом којим се уређују плате запослених у јавним службама*.**

Средствима из става 1. овог члана и имовином стеченом из сопствених прихода високошколска установа, односно високошколска јединица са својством правног лица, самостално располаже, у складу са Законом и општим актом те високошколске установе, односно високошколске јединице.

Средствима из става 1. овог члана оствареним обављањем делатности високошколске јединице без својства правног лица располаже та јединица, у складу са овим законом и општим актом високошколске установе у чијем је саставу.

Високошколске јединице у саставу универзитета, кад располажу средствима из става 1. овог члана, у правном промету иступају у своје име и за свој рачун, у складу са законом, статутом универзитета и сопственим статутом.

Високошколске јединице у саставу универзитета из средстава из става 1. овог члана издвајају део за финансирање заједничких послова на нивоу универзитета, у складу са општим актом универзитета.

Издавање средстава из става 5. овог члана врши се на основу планираног обима и трошкова активности који се утврђују одлуком савета универзитета за текућу школску годину.

Високошколска установа општим актом утврђује, у складу са овим законом, расподелу сопствених прихода.

Министарство континуирано прикупља, прати и анализира податке о сопственим приходима високошколских установа и њиховом трошењу, појединачно и укупно.

Школарина

Члан 71.

Високошколска установа стиче средства из школарине на основу одлуке о висини школарине за студенте који плаћају школарину.

Мерила за утврђивање висине школарине утврђују се општим актом високошколске установе.

Високошколска установа је дужна да пре расписивања конкурса за упис нових студената утврди висину школарине за наредну школску годину за све студијске програме.

Школарином се утврђују трошкови студија за једну годину студија, односно за стицање 60 ЕСПБ бодова.

Школарина обухвата накнаде за редовне услуге које високошколска установа пружа студенту у оквиру остваривања студијског програма за једну годину студија.

Редовне услуге из става 5. овог члана утврђују се одлуком универзитета, односно друге самосталне високошколске установе.

Мерила за утврђивање висине школарине и одлука о висини школарине доступни су јавности на званичној интернет страници високошколске установе.

Студенти високошколских установа чији је оснивач Република, ако су држављани Републике Србије, остварују право на покриће 50% својих трошкова по основу референтне школарине коју су платили у текућој школској години.*

Износ покрића из става 8. овог члана се утврђује полазећи од референтног износа школарине, који је једнак школарини за студијски програм у школској 2024/2025. години.*

Референтни износ школарине, у односу на који се утврђује износ покрића у школској 2025/2026. години и наредним школским годинама се коригује сразмерно кретању стварног износа школарине на студијском програму на који је студент уписан, при чему увећање референтног износа школарине високошколске установе у наредној школској години не може бити веће од просечне стопе инфлације у Републици у претходној школској години.*

Исплата средстава из става 8. овог члана студентима се врши из буџета Републике најкасније до 30. априла текуће школске године за школарину плаћену до краја фебруара текуће школске године, односно до 30. септембра текуће школске године за преостали износ плаћене школарине, а на основу података које високошколске установе доставе Министарству.*

Право на покриће трошкова из става 8. овог члана студент остварује по основу укупног износа плаћене школарине, за сваку годину студија коју је студент први пут уписао, односно за све предмете које је студент први пут уписао.*

Право на покриће трошкова из става 8. овог члана студент може остварити само за један студијски програм на истом степену студија.*

*Службени гласник РС, број 19/2025

VIII. ОСОБЉЕ ВИСОКОШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ

Наставно и ненаставно особље

Члан 72.

Наставно особље високошколске установе чине лица која остварују образовну, научну, уметничку, истраживачку и иновациону делатност.

Наставно особље, у смислу овог закона, јесу: наставници, истраживачи и сарадници.

Ненаставно особље високошколске установе чине лица која обављају стручне, административне и техничке послове.

Лице које је правноснажном пресудом осуђено за кривично дело против полне слободе, фалсификовања исправе коју издаје високошколска установа или примања мита у обављању послова у високошколској установи не може стећи звање наставника, односно сарадника.

Ако лице из става 4. овог члана има стечено звање, високошколска установа доноси одлуку о забрани обављања послова наставника, односно сарадника.

Лицу из става 5. овог члана престаје радни однос у складу са законом.

Звања наставника

Члан 73.

Звања наставника високошколске установе јесу: предавач, виши предавач, професор струковних студија, доцент, ванредни професор и редовни професор.

Наставници у звању предавача, вишег предавача или професора струковних студија могу да изводе наставу само на струковним студијама.

Наставници у звању доцента, ванредног и редовног професора могу да изводе наставу на свим врстама студија.

Услови за избор у звање наставника

Члан 74.

У звање наставника може бити изабрано лице које има одговарајући стручни, академски, научни, односно уметнички назив стечен на акредитованом студијском програму и акредитованој високошколској установи и способност за наставни рад.

У звање предавача може бити изабрано лице које има академски назив магистар, односно најмање стручни назив специјалисте академских студија. **Изузетно, у пољу медицинских наука у звање предавача може бити изабрано и лице са завршеним интегрисаним академским студијама и завршеном здравственом специјализацијом.****

У звање вишег предавача може бити изабрано лице које има научни назив доктора наука, односно уметнички назив доктора уметности.

У звање професора струковних студија може бити изабрано лице које има научни назив доктора наука, односно уметнички назив доктора уметности и има научне, односно стручне радове објављене у научним часописима или зборницима, са рецензијама, односно уметничка остварења.

У звање предавача, вишег предавача и професора струковних студија из поља уметности може бити изабрано и лице које има високо образовање првог, односно другог степена и призната уметничка остварења.

У звање доцента може бити изабрано лице које је претходне степене студија завршило са просечном оценом најмање осам (8), односно које има најмање три године педагошког искуства на високошколској установи, има научни назив доктора наука, односно уметнички назив доктора уметности, и има научне, односно стручне радове објављене у научним часописима или зборницима, са рецензијама, односно уметничка остварења.

У звање доцента из поља уметности може бити изабрано и лице које има високо образовање мастер академских студија и призната уметничка остварења.

У звање ванредног професора може бити изабрано лице које поред услова из става 6. овог члана има и више научних радова од значаја за развој науке, у ужој научној области, објављених у међународним или водећим домаћим часописима, са рецензијама, односно више уметничких остварења у уметничкој области оригинално стручно остварење (пројекат, студију, патент, оригинални метод, нову сорту и сл.), односно руковођење или учешће у научним, односно уметничким пројектима, објављен уџбеник или монографију, практикум или збирку задатака за ужу научну, односно уметничку област за коју се бира и више радова саопштених на међународним или домаћим научним скуповима.

У звање ванредног професора из поља уметности може бити изабрано и лице које има високо образовање мастер академских студија и уметничка дела која представљају самосталан допринос уметности.

У звање редовног професора може бити изабрано лице које поред услова из става 8. овог члана има и већи број научних радова који утичу на развој научне мисли у ужој области објављених у међународним или водећим домаћим часописима, са рецензијама, односно већи број признатих уметничких остварења значајних за развој уметности, већи број научних радова и саопштења изнетих на међународним или домаћим научним скуповима, објављен уџбеник или монографију или оригинално стручно остварење, остварене резултате у развоју научно-наставног подмлатка на факултету, учешће у завршним радовима на специјалистичким и мастер академским студијама.

У звање редовног професора из поља уметности може бити изабрано и лице које има високо образовање мастер академских студија и изузетна уметничка дела која су значајно утицала на развој културе и уметности.

Ближи услови за избор у звање наставника утврђују се општим актом високошколске установе, у складу са минималним условима за избор у звања наставника на универзитету из члана 12. став 1. тачка 15) овог закона.

Високошколске установе које остварују академске студијске програме у области теологије једне од традиционалних цркава и верских заједница овлашћене су да општим актом пропишу као неопходан услов сагласност надлежног органа те цркве или верске заједнице за учешће у конкурсима за избор наставника и сарадника, као и сагласност надлежног органа те цркве или верске заједнице за избор у звање наставника (сагласност за службу учења).*

Сагласност за службу учења надлежног органа цркве или верске заједнице за избор у звање наставника представља обавезан услов за заснивање радног односа.*

Лице које има стечено звање наставника и сарадника у високошколској установи која остварује академске програме у области теологије једне од традиционалних цркава или верских заједница, губи то звање уколико надлежни орган традиционалне цркве или верске заједнице повуче сагласност дату у смислу ст. 13. и 14. овог члана, из разлога што су активности, ставови или понашање тога лица у супротности са уверењима које та црква, односно верска заједница проповеда, учењем или аутономним правом цркве, односно верске заједнице, или уколико подривају њен углед.*

Поступак повлачења сагласности цркве и верске заједнице за рад наставника уређује се општим актом високошколске установе, тако да буду ближе прописани разлози за повлачење сагласности за службу учења, учешће представника управе високошколске установе у поступку и право на изјашњавање наставника о ком се одлучује.*

*Службени гласник РС, број 67/2021

**Службени гласник РС, број 76/2023

СТИЦАЊЕ ЗВАЊА НАСТАВНИКА И ЗАСНИВАЊЕ РАДНОГ ОДНОСА

Члан 75.

Високошколска установа расписује конкурс за стицање звања и заснивање радног односа наставника за уже научне, стручне, односно уметничке области утврђене општим актом високошколске установе.

Универзитет врши избор у сва звања наставника, на предлог факултета, односно друге високошколске јединице, а академија струковних студија за наставнике у звању предавача, вишег предавача и професора струковних студија, на предлог одговарајуће високошколске јединице академије струковних студија.

Висока школа врши избор у сва звања наставника, а висока школа струковних студија врши избор у звања предавача, вишег предавача и професора струковних студија.

Лице изабрано у звање предавача, вишег предавача, доцента и ванредног професора стиче звање и заснива радни однос на период у трајању од пет година.

Лице изабрано у звање професора струковних студија и редовног професора стиче звање и заснива радни однос на неодређено време.

Са лицем изабраним у звање наставника уговор о раду закључује орган пословођења високошколске установе из става 1. овог члана.

Начин и поступак заснивања радног односа и стицања звања наставника уређују се општим актом самосталне високошколске установе.

Приликом избора у звања наставника, универзитет и високошколска установа цени следеће елементе: оцену о резултатима образовног, научног, истраживачког односно уметничког рада, оцену о ангажовању у развоју наставе и развоју других делатности високошколске установе, оцену о резултатима педагошког рада, као и оцену резултата постигнутих у обезбеђивању научно-наставног, односно уметничко-наставног подмлатка.

Оцена о резултатима научноистраживачког рада даје се на основу услова из члана 74. став 12. овог закона.

Оцену о резултатима ангажовања у развоју наставе и других делатности и оцену о резултатима постигнутих у обезбеђивању научно-наставног, односно уметничко-наставног подмлатка даје се на основу услова које дефинише високошколска јединица у оквиру које наставник изводи наставу, а у складу са општим актом самосталне високошколске установе.

При оцењивању резултата педагошког рада узима се у обзир мишљење студената, у складу са општим актом самосталне високошколске установе.

Високошколска установа је дужна да конкурс из става 1. овог члана распише најкасније шест месеци пре истека времена на које је наставник биран и да га оконча у року од девет месеци од дана расписивања конкурса.

Наставник из става 12. овог члана задржава звање и продужава му се радни однос до окончања благовремено покренутог конкурса из става 1. овог члана.**

Изузетно, са лицем изабраним у звање наставника које је јавни функционер или има заснован радни однос са пуним радним временом у органу јавне власти, а коме је у складу са прописима о спречавању сукоба интереса допуштено да обавља наставну делатност и научноистраживачки рад као други посао, односно делатност, односно лицем коме је поверено јавно овлашћење, орган пословођења високошколске установе из става 1. овог члана закључује уговор о допунском раду највише до једне трећине пуног радног времена, у складу са општим актом самосталне високошколске установе.*

*Службени гласник РС, број 67/2021

Ангажовање наставног особља у оквиру самосталне високошколске установе

Члан 76.

Ангажовање, образовни и научноистраживачки рад наставног особља у оквиру и за потребе самосталне високошколске установе уређује се општим актом самосталне високошколске установе, у складу са овим законом и законом којим се уређује рад.

Гостујући професор

Члан 77.

Високошколска установа без расписивања конкурса може да ангажује наставника из друге самосталне високошколске установе ван територије Републике, у звању гостујућег професора.

Изузетно, у случају потребе извођења наставе у пољу уметности, гостујући професор може бити и истакнути уметник са пребивалиштем ван територије Републике.

Права и обавезе лица које је изабрано у звање из става 1. овог члана уређују се уговором о ангажовању за извођење наставе, под условима и на начин прописаним општим актом високошколске установе.

Начин ангажовања гостујућег професора уређује се општим актом самосталне високошколске установе.

Професор емеритус

Члан 78.

Универзитет може, на предлог факултета или друге високошколске јединице, доделити звање професора емеритуса редовном професору у пензији, пензионисаном у претходне две школске године, који има најмање 20 година радног стажа на универзитету, који се посебно истакао својим научним, односно уметничким радом, стекао међународну репутацију и постигао резултате у обезбеђивању наставно-научног, односно наставно-уметничког подмлатка у области за коју је изабран, и то најмање три менторства на докторским дисертацијама, односно најмање три менторства на докторским уметничким пројектима, као и да је био руководилац најмање два научна пројекта, односно да има најмање* 20 репрезентативних референци у пољу уметности.***

Професор емеритус може учествовати у извођењу свих облика наставе на академским студијама другог и трећег степена, бити ментор и члан комисија у поступку израде и одбране докторских дисертација, односно докторских уметничких пројеката, бити члан комисије за припремање предлога за избор наставника универзитета и учествовати у научноистраживачком, односно **уметничкоистраживачком**** раду.

Поступак и услови доделе звања и права лица из става 1. овог члана ближе се уређују општим актом универзитета, а у складу са минималним условима за избор у звања наставника на универзитету из члана 12. став 1. тачка 15) овог закона.

Права и обавезе лица које је изабрано у звање из става 1. овог члана уређују се уговором о ангажовању за извођење наставе.

Укупан број професора емеритуса ангажованих у настави не може бити већи од 3% од укупног броја наставника универзитета.

Накнада за рад професора емеритуса, који изводи наставу на мастер академским студијама и докторским студијама исплаћује се под истим условима као и лицима из члана 93. став 2. овог закона.*

Поступак за доделу звања професор емеритус покреће високошколска установа у којој је лице провело најмање **десет година*** у радном односу са пуним радним временом.

Члан САНУ у радном саставу, који је пре пензионисања имао наставно или научно звање, може учествовати у извођењу свих облика наставе на докторским академским студијама, бити ментор и члан комисија у поступку израде и одбране докторске дисертације, бити члан комисије за припремање предлога за избор наставника универзитета и учествовати у научноистраживачком раду.

*Службени гласник РС, број 76/2023

**Службени гласник РС, број 19/2025

Наставници страних језика и вештина

Члан 79.

Наставу страних језика, односно вештина може, осим лица које има звање из члана 73. став 1. овог закона, изводити и наставник страног језика, односно вештина који има стечено високо образовање **другог***

степенa, објављене стручне радове у одговарајућој области и способност за наставни рад.

Наставник вештина из става 1. овог члана може се бирати само у оним научним, стручним и уметничким областима за које у Републици не постоје докторске студије. Општим актом високошколске установе ближе се уређују начин избора и време на које се бира наставник страног језика, односно вештина.

*Службени гласник РС, број 19/2025

Предавач ван радног односа

Члан 80.

Високошколска установа може на предлог стручног органа ангажовати у делу активне наставе, укључујући предавања и вежбе, на првом и другом степену студија, највише до трећине часова наставе на предмету у току семестра, предавача ван радног односа који има стечено високо образовање најмање мастер академских студија и који има неопходна знања и вештине у одговарајућој области и показује смисао за наставни рад.

Предавач ван радног односа може бити ангажован искључиво на стручно-апликативним предметима.

Носиоци предмета запослени на високошколској установи су одговорни за обезбеђење квалитета наставе коју реализују предавачи ван радног односа.

Општим актом самосталне високошколске установе ближе се уређују начин избора и време на које се ангажује предавач ван радног односа.

Са лицем из става 1. овог члана закључује се уговор о ангажовању у трајању од најдуже једне школске године са могућношћу продужења, а исплате по основу тог уговора се реализују из сопствених прихода високошколске установе.

Истраживач

Члан 81.

Лице изабрано у научно звање на начин и по поступку прописаним законом којим је регулисана научноистраживачка делатност, може учествовати у извођењу свих облика наставе на мастер и докторским академским студијама, бити ментор и члан комисија у поступку израде и одбране завршног рада на мастер студијама и докторске дисертације, бити члан комисије за припремање предлога за избор наставника и сарадника универзитета и учествовати у научноистраживачком раду.

Уколико лице из става 1. овог члана нема заснован радни однос у високошколској установи на којој се програм изводи, установа са њим закључује уговор о ангажовању за извођење наставе.

Звања сарадника

Члан 82.

Звања сарадника су: сарадник у настави, асистент и асистент са докторатом.

Звања сарадника у извођењу наставе у оквиру студијских програма у оквиру образовно-уметничког поља уметности су: уметнички сарадник, виши уметнички сарадник, самостални уметнички сарадник, стручни сарадник, виши стручни сарадник и самостални стручни сарадник.

Звања сарадника у извођењу наставе у оквиру студијских програма страних језика су: лектор и виши лектор.

Високошколска установа може за потребе реализације студијских програма ангажовати и сараднике ван радног односа.

Општим актом високошколске установе прописују се услови за избор у звања сарадника из ст. 2. и 3. овог члана **и време на које се закључује уговор о раду***.

*Службени гласник РС, број 76/2023

Сарадник у настави

Члан 83.

Високошколска установа бира у звање сарадника у настави на студијама првог степена студента **докторских академских студија**,* мастер академских студија или специјалистичких академских студија, који је **сваки од претходних степена студија*** завршио са просечном оценом најмање осам (8).

Изузетно, високошколска установа струковних студија може да изабере у звање сарадника у настави на студијама првог степена и студента мастер струковних студија или специјалистичких струковних студија, који је студије првог степена студија завршио са просечном оценом најмање осам (8).

За сарадника у настави из уметничког поља може бити изабрано лице које има високо образовање првог степена студија, укупну просечну оцену најмање осам (8) и најмање девет (9) из групе предмета за коју се бира, у складу са општим актом високошколске установе, уколико у тој области нису предвиђене мастер академске студије.

Посебни услови за избор у звање сарадника у настави утврђују се општим актом високошколске установе.

Са лицем из ст. 1. и 2. овог члана закључује се уговор о раду на период од годину дана, уз могућност продужења уговора **два пута по једну годину*** у току трајања студија, **без поновног расписивања конкурса****, а најдуже до краја школске године у којој се студије завршавају.

Уговор из става 5. овог члана закључује орган пословођења високошколске установе.

*Службени гласник РС, број 76/2023

**Службени гласник РС, број 19/2025

Лектори српског језика на високошколским установама у иностранству*

*Службени гласник РС, број 73/2018

Члан 83а*

На захтев стране високошколске установе, у складу са међународним уговором и у оквиру међународне сарадње високошколске установе чији је оснивач Република, односно аутономна покрајина, министар, на основу јавног конкурса, а на предлог Комисије за избор лектора српског језика у иностранству, бира на период од три године лектора српског језика и књижевности.*

Брисани су ранији ст. 2-8. (види члан 7. Закона - 76/2023-23)

Ближе услове у погледу избора, програма рада лектора српског језика на страним високошколским установама и других питања од значаја за ангажовање лектора, прописује министар.*

*Службени гласник РС, број 73/2018

Асистент

Члан 84.

Високошколска установа бира у звање асистента, студента докторских студија који је сваки од претходних степена студија завршио са просечном оценом најмање осам (8) и који показује смисао за наставни рад.

Под условима из става 1. овог члана високошколска установа може изабрати у звање асистента и магистра наука, односно магистра уметности коме је прихваћена тема докторске дисертације, односно докторског уметничког пројекта.

Посебни услови за избор у звање асистента утврђују се општим актом високошколске установе.

Изузетно, за наставу на клиничким предметима високошколска установа бира у звање асистента лице са завршеном одговарајућом здравственом специјализацијом.

За асистента из уметничког поља може бити изабрано лице које има академски назив магистра уметности и уметничка дела која показују смисао за самостално уметничко стваралаштво, уколико у уметничкој области за коју се бира нису предвиђене докторске студије.

За асистента из уметничког поља може бити изабрано лице које је завршило академске студије првог степена и има уметничка дела која показују смисао за самостално уметничко стваралаштво, уколико у уметничкој области за коју се бира нису предвиђене мастер академске, односно докторске студије.

Са лицем изабраним у звање асистента закључује се уговор о раду на период од три године, са могућношћу продужења **два пута по три године***.

Могућност продужења уговора о раду из става 7. овог члана односи се и на асистенте који су стекли научни назив доктора наука, односно уметнички назив доктора уметности.

Уговор из става 7. овог члана закључује орган пословођења високошколске установе.

*Службени гласник РС, број 76/2023

Асистент са докторатом

Члан 85.

Високошколска установа може да бира у звање асистента са докторатом лице које је стекло научни назив доктора наука, односно уметнички назив доктора уметности и које показује смисао за наставни рад.

Посебни услови за избор у звање асистента са докторатом утврђују се општим актом високошколске установе.

Са лицем изабраним у звање асистента са докторатом закључује се уговор о раду на период од три године, са могућношћу продужења за још **два пута по*** три године.

Уговор из става 3. овог члана закључује орган пословођења високошколске установе.

*Службени гласник РС, број 19/2025

Сарадник ван радног односа

Члан 86.

Високошколска установа може изабрати у звање сарадника ван радног односа (демонстратор и сл.) за помоћ у настави на студијама првог степена, студента студија првог, другог или трећег степена, под условом да су на студијама првог степена студија остварили најмање 120 ЕСПБ бодова са укупном просечном оценом најмање 8 (осам).

Посебни услови за избор у звање из става 1. овог члана утврђују се општим актом високошколске установе.

Са лицем из става 1. овог члана закључује се уговор о ангажовању у трајању од најдуже једне школске године, са могућношћу продужења за још једну школску годину, **без поновног расписивања конкурса***.

*Службени гласник РС, број 19/2025

Сарадник за део практичне наставе

Члан 87.

За потребе реализације дела практичне наставе, која се реализује ван високошколске установе, високошколска установа може изабрати у звање сарадника ван радног односа (сарадник практичар, клинички асистент и сл.) лице запослено у установи где се део практичне наставе реализује.

Посебни услови за избор у звање из става 1. овог члана утврђују се општим актом високошколске установе.

Политика запошљавања на високошколској установи

Члан 88.

Високошколска установа утврђује политику запошљавања, полазећи од потребе да се наставни процес организује на квалитетан, рационалан и ефикасан начин.

Наставници и сарадници, по правилу, заснивају радни однос са пуним радним временом, у складу са општим актом високошколске установе.

Наставници и сарадници који изводе наставу из клиничких предмета остварују радни однос са пуним радним временом у складу са општим актом високошколске установе и законом којим се уређује здравствена заштита.

У високошколској установи у којој се остварује студијски програм за потребе националне безбедности и војног образовања наставу из стручних и стручно-апликативних предмета могу да изводе и запослени у органу државне управе надлежном за послове националне безбедности односно послове одбране, у складу са законом и општим актом високошколске установе.

Са лицима из става 4. овог члана високошколска установа закључује уговор о ангажовању за извођење наставе.

Наставници и сарадници из ст. 3. и 4. овог члана имају статус наставника и сарадника са пуним радним временом на високошколској установи.

IX. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ЗАПОСЛЕНИХ НА ВИСОКОШКОЛСКОЈ УСТАНОВИ

Права и обавезе запослених

Члан 89.

У погледу права, обавеза и одговорности запослених на високошколској установи, примењује се закон којим се уређује рад, ако овим законом није другачије уређено.

О појединачним правима, обавезама и одговорностима запослених на високошколској установи одлучује орган пословођења те установе.

О појединачним правима, обавезама и одговорностима запослених у вези са пословима из члана 76. овог закона одлучује орган пословођења самосталне високошколске установе.

О појединачним правима, обавезама и одговорностима органа пословођења високошколске установе одлучује орган управљања те установе.

Рад на другим самосталним високошколским установама и здравственим установама

Члан 90.

Ради спречавања сукоба интереса и одржавања квалитета наставе, наставник, односно сарадник високошколске установе може закључити уговор којим се радно ангажује на другој високошколској установи у Републици или у иностранству, само уз претходно одобрење стручног органа високошколске установе у оквиру које има заснован радни однос.

Наставник, односно сарадник који изводи наставу из клиничких предмета на факултету који реализује студијске програме у области медицинских наука, може закључити уговор о радном ангажовању у здравственој установи која је наставна база тог факултета уз претходно одобрење стручног органа факултета.

Општим актом самосталне високошколске установе уређују се услови и поступак давања сагласности за ангажовање наставника и сарадника из става 1. овог члана.

Општим актом факултета уређују се услови и поступак давања сагласности за ангажовање наставника и сарадника из става 2. овог члана.

Плаћено одсуство

Члан 91.

Наставном особљу* после пет година рада проведених у настави на високошколској установи може се одобрити плаћено одсуство у трајању до једне школске године ради стручног, научног, односно уметничког усавршавања, у складу са статутом високошколске установе.

*Службени гласник РС, број 19/2025

Мировање радног односа и изборног периода

Члан 92.

Наставнику и сараднику који се налази на одслужењу војног рока, породилском одсуству, одсуству са рада ради неге детета, одсуству са рада ради посебне неге детета или друге особе, боловању дужем од шест месеци, **боловању ради одржавања трудноће***, одсуству са рада ради **именовања и постављења*** у државним органима и организацијама, изборни период и радни однос се продужава за то време **на лични захтев***.

*Службени гласник РС, број 19/2025

Престанак радног односа наставника

Члан 93.

Наставнику престаје радни однос на крају школске године у којој је навршио 65 година живота и најмање 15 година стажа осигурања.

Наставнику који је испунио услове из става 1. овог члана у звању редовног професора, уколико постоји потреба за наставком рада, може се продужити радни однос **у складу са општим актом високошколске установе****, а најдуже до краја школске године у којој навршава 70 година живота.

Наставнику из става 1. овог члана може се продужити радни однос ако има најмање 20 година радног искуства у високом образовању и ако је након стицања звања редовног професора остварио резултате у научном раду, односно у уметничком стваралаштву и у развоју научнонаставног подмлатка на факултету који су потребни за избор у звање редовног професора на основу члана 74. ст. 10–12. овог закона.

Самостална високошколска установа, поред критеријума из става 3. овог члана, може општим актом да пропише и додатне критеријуме.**

Наставник коме је престао радни однос због одласка у пензију задржава звање које је имао у тренутку пензионисања.

Наставник из става 5. овог члана може задржати преузете обавезе на мастер академским и докторским студијама као ментор или члан комисија у поступку израде и одбране завршних радова, односно дисертација на тим студијама, најдуже још две школске године од одласка у пензију.

На основу одлуке одговарајућег стручног органа, наставник из става 5. овог члана може изводити све облике наставе на мастер академским и докторским студијама и бити члан комисија у поступку израде и одбране завршних радова, односно дисертација на тим студијама, најдуже још две школске године од одласка у пензију.

Наставник коме је престао радни однос због одласка у пензију може да буде члан комисије за припремање предлога за избор наставника и сарадника универзитета.

Брисан је ранији став 9. (види члан 34. Закона - 19/2025-3)

Наставнику коме је повучена сагласност за службу учења на основу члана 74. став 15. овог закона престаје радни однос.*

*Службени гласник РС, број 67/2021

**Службени гласник РС, број 19/2025

Х. РЕЖИМ СТУДИЈА

Школска година

Члан 94.

Високошколска установа организује и изводи студије у току школске године која, по правилу, почиње 1. октобра и траје 12 календарских месеци.

Школска година може се делити на:

- 1) два семестра, од којих сваки траје, по правилу, 15 недеља;
- 2) три триместра, од којих сваки траје, по правилу, 10 недеља;
- 3) блокове, у укупном трајању, по правилу, од 30 недеља, чије се појединачно трајање утврђује општим актом високошколске установе.

Настава појединачних предмета се, по правилу, организује и изводи у току једног семестра, једног триместра или једног блока, а најдуже у току два семестра или три триместра.

Језик студија

Члан 95.

Високошколска установа организује и изводи студије на српском језику.

Високошколска установа може организовати полагање испита и изводити поједине делове студија, као и организовати израду и одбрану завршног, мастер и специјалистичког рада и докторске дисертације на језику националне мањине и на страном језику, у складу са статutom.*

Високошколска установа може остваривати студијски програм на језику националне мањине и страном језику уколико је такав програм одобрен, односно акредитован.*

Високошколска установа може за студенте са инвалидитетом организовати и изводити студије, односно поједине делове студија, на знаковном језику.

*Службени гласник РС, број 73/2018

Организација студија

Члан 96.

Обавезе високошколске установе у погледу начина организовања и времена одржавања облика студија уређују се општим актом високошколске установе, као и обавеза да у складу са својим могућностима високошколска установа обезбеди услове за студенте са инвалидитетом.

Високошколска установа дужна је да организује предавања и друге облике наставе за све студенте, изузев код остваривања студијског програма на даљину.

Настава се организује и изводи у седишту високошколске установе, односно у објектима наведеним у дозволи за рад.

Високошколска установа може да организује део наставе и ван седишта, ако се ради о настави из предмета чији карактер то захтева, а у складу са акредитацијом.

У оквиру основних и мастер студија високошколска установа може организовати студентску праксу, као део студијског програма или кроз ваннаставне активности.

У оквиру студијског програма докторских академских студија могуће је предвидети учешће студената докторских студија у настави и вежбама на првом и другом степену студија.*

Високошколска установа може да организује студије уз рад за студенте који су запослени или који из другог разлога нису у могућности да редовно прате наставу.

Ближи услови и начини остваривања студијског програма на даљину уређују се општим актом високошколске установе.

Високошколска установа је дужна да у складу са својим општим актом, на одговарајући начин, тачно и благовремено информисе студенте о начину, времену и месту одржавања наставе, циљевима, методама и садржајима наставе, о садржајима, методама, критеријумима и мерилима испитивања, о начину обезбеђивања јавности на испиту и начину остваривања увида у резултате, као и о другим питањима од значаја за студенте.

*Службени гласник РС, број 19/2025

XI. СТУДЕНТИ

Упис

Члан 97.

На акредитоване студијске програме које организује високошколска установа могу се уписати кандидати под условима и на начин уређен овим законом и општим актом самосталне високошколске установе.

Страни држављанин може се уписати на студијске програме из става 1. овог члана под истим условима као и домаћи држављанин у погледу претходног образовања.

Лице се може уписати на студијске програме из става 1. овог члана ако познаје језик на коме се изводи настава.

Услови, начин и поступак провере знања језика из става 3. овог члана уређују се општим актом високошколске установе.

Лице које се упише на студијске програме из става 1. овог члана стиче статус студента.

Студент се уписује у статусу студента који се финансира из буџета или студента који се сам финансира.

Високошколске установе које остварују академске студијске програме у области теологије једне од традиционалних цркава и верских заједница овлашћене су да општим актом пропишу, поред општих услова за упис кандидата на основне, мастер академске студије и докторате сагласност надлежног органа цркве или верске заједнице, имајући у виду особености везане за сврху и природу теолошког образовања, у складу са законом. Сагласност из овога става може повући надлежни орган традиционалне цркве или верске заједнице који је ту сагласност дао, ако су активности, ставови или понашање студента у супротности са уверењима које та црква, односно верска заједница проповеда, учењем или аутономним правом цркве, односно верске заједнице, или уколико подривају њен углед.*

*Службени гласник РС, број 67/2021

Конкурс

Члан 98.

Самостална високошколска установа расписује конкурс за упис на студије (у даљем тексту: конкурс).

Конкурс садржи: број студената за одређене студијске програме, услове за упис, мерила за утврђивање редоследа кандидата, поступак спровођења конкурса, начин и рокове за подношење жалбе на утврђени редослед, као и висину школарине коју плаћају студенти чије се студирање не финансира из буџета.

Конкурс се објављује најкасније четири месеца пре почетка школске године.

Изузетно од става 3. овог члана конкурс за докторске студије које се организују у оквиру међународних пројеката у складу са Законом о потврђивању Споразума између Републике Србије и Европске уније о учешћу Републике Србије у програму Европске уније Хоризонт Европа – оквирном програму за истраживање и иновације („Службени гласник РС – Међународни уговори“, број 1/23), расписује се у складу са роковима и условима прописаним програмским документима Хоризонт Европа, односно роковима и условима одговарајућег пројекта у оквиру којег се реализују студије, а студенти уписани по тим конкурсима не улазе у број студената чије се студије финансирају из буџета Републике.*

*Службени гласник РС, број 19/2025

Број студената

Члан 99.

Самостална високошколска установа утврђује број студената који се уписује на студијске програме које организује, а који не може бити већи од броја утврђеног у дозволи за рад.

Утврђивање броја студената из става 1. овог члана врши се на предлог високошколских јединица у саставу самосталне високошколске установе, у складу са статутом те установе.

Одлуку о броју студената за упис у прву годину студијског програма који се финансира из буџета, за високошколску установу чији је оснивач Република, доноси Влада, по прибављеном мишљењу високошколских установа и Националног савета, најкасније месец дана пре расписивања конкурса.

Влада утврђује додатни број студената чије се студије финансирају из буџета за реализацију афирмативних мера, а у складу са дозволом за рад.

У наредним годинама студија број студената из става 3. овог члана високошколска установа може повећати за највише 20% у односу на претходну годину, у складу са одлуком надлежног органа високошколске установе.

Рангирање и упис кандидата

Члан 100.

Високошколска установа врши упис на студије у складу са законом, уз вредновање опште, стручне и уметничке матуре.*

Високошколска установа својим општим актом утврђује који се испити са опште, стручне и уметничке матуре вреднују приликом уписа на студије и утврђује критеријуме на основу којих се обавља класификација и избор кандидата за упис на студије.*

Високошколска установа сачињава ранг листу пријављених кандидата за упис на студије првог степена на основу општег успеха постигнутог у средњем образовању у четворогодишњем трајању и на матурским испитима, резултата испита за проверу посебних знања, склоности и способности и по потреби на основу успеха на националним и интернационалним такмичењима, у складу са општим актом високошколске установе.*

Високошколске установе могу приликом уписа студената на студије да уведу тест склоности.**

Тест склоности, односно испит за проверу посебних знања, склоности и способности се полаже у седишту високошколске установе, односно у објектима наведеним у дозволи за рад.***

Високошколска установа може организовати полагање теста склоности, односно испит за проверу посебних знања, склоности и способности ван седишта, ако се ради о тесту чији карактер то захтева.***

Изузетно од става 5. овог члана, страном држављанину високошколска установа може да омогући и полагање теста склоности, односно испита за проверу посебних знања, склоности и способности преко електронских комуникација, под условом да применом одговарајућих техничких решења обезбеди контролу идентификације и рада кандидата, односно у дипломатско-конзуларном представништву Републике надлежном за земљу у којој страни држављанин има пребивалиште, уз сагласност министарства надлежног за спољне послове.***

Високошколска установа која образује верске службенике традиционалних цркава и верских заједница уписује под условима из ст. 1–3. овог члана и кандидате који су завршили богословску матуру.**

Високошколска установа уписује под условима из ст. 1–3. овог члана и кандидате који су завршили међународно признату матуру (*International Baccalaureate Diploma Programme* и др.).

Право уписа на студије првог степена стиче кандидат који је на ранг листи из става 3. овог члана рангиран у оквиру броја студената из члана 99. овог закона.

Студент студија првог степена друге самосталне високошколске установе, лице које има стечено високо образовање на студијама првог степена и лице коме је престао статус студента у складу са овим законом, може се уписати на студије првог степена, под условима и на начин прописан општим актом самосталне високошколске установе.

Право из става **11*****. овог члана остварује се на лични захтев.

На студије другог и трећег степена кандидат се уписује под условима, на начин и по поступку утврђеном општим актом и конкурсом самосталне високошколске установе.

Стручно упутство о упису кандидата на високошколске установе, упису по афирмативним мерама и другим питањима од значаја за упис на високошколску установу чији је оснивач Република, доноси министар.

Приликом сачињавања ранг листе пријављених кандидата за упис на студије високошколска установа прво врши рангирање кандидата који први пут уписују студије на том степену студија и тој високошколској установи, а затим се врши рангирање осталих кандидата.***

Ближи услови, рокови и начин полагања теста склоности, односно испита за проверу посебних знања, склоности и способности из става 7. овог члана уређују се стандардима за акредитацију студијских програма.***

*Службени гласник РС, број 67/2021

**Службени гласник РС, број 76/2023

***Службени гласник РС, број 19/2025

Права и обавезе студената

Члан 101.

Студент високошколске установе има права и обавезе утврђене овим законом и општим актом високошколске установе.

Студент има право:

- 1) на упис, квалитетно школовање и објективно оцењивање;
- 2) на благовремено и тачно информисање о питањима која се односе на студије;
- 3) на активно учествовање у доношењу одлука, у складу са законом;
- 4) на самоорганизовање и изражавање сопственог мишљења;
- 5) на повластице које произлазе из статуса студента;
- 6) на подједнако квалитетне услове студија за све студенте;
- 7) на образовање на језику националне мањине, у складу са законом и акредитованим студијским програмом;
- 8) на различитост и заштиту од дискриминације;
- 9) на поштовање личности, достојанства, части и угледа;
- 10) да бира и да буде биран у студентски парламент и друге органе високошколске установе.

Студент је дужан да:

- 1) испуњава наставне и предиспитне обавезе;
- 2) поштује опште акте установе;
- 3) поштује права запослених и других студената у високошколској установи;
- 4) учествује у доношењу одлука у складу са законом.

Студент има право на жалбу у складу са статутом високошколске установе уколико високошколска установа прекрши неку од обавеза из става 2. тач. 1)–3) овог члана.

Правила студија

Члан 102.

При упису сваке школске године студент се опредељује за предмете из студијског програма.

Студијским програмом се прописује који су предмети обавезни за одређену годину студија.

Студент који се финансира из буџета, при упису одговарајуће године студија, опредељује се за онолико предмета колико је потребно да се оствари најмање 60 ЕСПБ бодова, осим ако му је до краја студијског програма остало мање од 60 ЕСПБ бодова.

Студент који се сам финансира, при упису одговарајуће године студија, опредељује се, у складу са студијским програмом, за онолико предмета колико је потребно да се оствари најмање 37 ЕСПБ бодова, осим ако му је до краја студијског програма остало мање од 37 ЕСПБ бодова.

Студент који студира уз рад при упису одговарајуће године студија опредељује се, у складу са студијским програмом, за онолико предмета колико је потребно да се оствари најмање 30 ЕСПБ бодова, осим ако му је до краја студијског програма остало мање од 30 ЕСПБ бодова.

Високошколска установа општим актом утврђује услове за упис наредне године студија.

Студент из ст. 4. и 5. овог члана који се сам финансира, плаћа део школарине обрачунат сразмерно броју ЕСПБ бодова за предмете за које се определио.

Полагањем испита студент стиче одређени број ЕСПБ бодова у складу са студијским програмом.

Студент који не положи испит из обавезног предмета до почетка наредне школске године, уписује исти предмет.

Студент који не положи изборни предмет, може поново уписати исти или се одредити за други изборни предмет.

Студијским програмом може се условити одређивање студента за одређени предмет претходно положеним испитима из једног или више предмета утврђених студијским програмом.

Правила студија ближе се уређују општим актом високошколске установе.

Статус студента

Члан 103.

Студент који у текућој школској години оствари 48 ЕСПБ бодова има право да се у наредној школској години финансира из буџета ако се рангира у оквиру укупног броја студената чије се студије финансирају из буџета, у складу са овим законом.

Рангирање студената из става 1. овог члана обухвата студенте који се уписују на исту годину студија на одређени студијски програм, а врши се полазећи од броја остварених ЕСПБ бодова, укупних година студирања и постигнутог успеха у савлађивању студијског програма, на начин и по поступку утврђеним општим актом високошколске установе.

Студент који у последњој години студија има статус студента који се финансира из буџета, задржава право да се финансира из буџета најдуже годину дана по истеку редовног трајања студија.*

Студент који не оствари право из става 1. овог члана у наредној школској години наставља студије у статусу студента који се сам финансира.

Студенти са инвалидитетом и студенти уписани по афирмативној мери који у текућој школској години остваре 36 ЕСПБ имају право да се у наредној школској години финансирају из буџета.

Студент може бити финансиран из буџета само једанпут на истом степену студија.

*Службени гласник РС, број 73/2018

Оцењивање

Члан 104.

Успешност студента у савлађивању појединог предмета континуирано се прати током наставе и изражава се поенима, а оцена се утврђује на завршном испиту.

Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може остварити највише 100 поена.

Студијским програмом утврђује се сразмера поена стечених у предиспитним обавезама и на испиту, при чему предиспитне обавезе учествују са најмање 30, а највише 70 поена.

Успех студента на испиту изражава се оценом од 5 до 10, према следећој скали: од 51 до 60 поена оцена 6 (шест), од 61 до 70 поена оцена 7 (седам), од 71 до 80 поена оцена 8 (осам), од 81 до 90 поена оцена 9 (девет), од 91 до 100 поена оцена 10 (десет).

Оцена 5 није прелазна и не уписује се у индекс.

Високошколска установа може прописати и други, ненумерички начин оцењивања, утврђивањем односа ових оцена са оценама из става 4. овог члана.

Општим актом високошколске установе ближе се уређује начин полагања испита и оцењивање на испиту.

Испити

Члан 105.

Испит се полаже усмено, писмено, односно практично.*

Испит се полаже у седишту високошколске установе, односно у објектима наведеним у дозволи за рад.

Одредба става 2. овог члана односи се и на извођење студијског програма на даљину, с тим да за студента страног држављанина високошколска установа може да омогући и полагање испита преко електронских комуникација, под условом да применом одговарајућих техничких решења обезбеди контролу идентификације и рада студента.

Високошколска установа може организовати полагање испита ван седишта, ако се ради о испиту из предмета чији карактер то захтева.

Студент полаже испит * по окончању наставе из тог предмета, а најкасније до почетка наставе тог предмета у наредној школској години, на једном од језика на којима се настава изводила.

Општим актом високошколске установе уређује се начин на који се обезбеђује јавност полагања испита.

Број испитних рокова и термини одржавања испитних рокова утврђују се статутом високошколске установе.

После три неуспела полагања истог испита студент може тражити да полаже испит пред комисијом.

Студент са инвалидитетом има право да полаже испит на месту и на начин прилагођен његовим могућностима, у складу са општим актом високошколске установе.

Ближи услови и начин полагања испита преко електронских комуникација из става 3. овог члана уређују се стандардом за акредитацију студијског програма на даљину.

*Службени гласник РС, број 19/2025

Приговор

Члан 106.

Студент има право да надлежном органу високошколске установе поднесе приговор на добијену оцену, ако сматра да испит није обављен у складу са законом и општим актом установе, у року од 36 часова од добијања оцене.

Надлежни орган установе у року од 24 часа од добијања приговора, у складу са одредбама општег акта самосталне високошколске установе, разматра приговор и доноси одлуку по приговору.

Уколико се усвоји приговор студента, студент поново полаже испит најкасније у року од три дана од дана пријема одлуке из става 2. овог члана.

Мировање права и обавеза студената

Члан 107.

Студенту се, на његов захтев, одобрава мировање права и обавеза, у случају теже болести, упућивања на студентску праксу у трајању од најмање шест месеци, одслужења и дослужења војног рока, неге детета до годину дана живота и посебне неге која траје дуже од дететове прве године живота, одржавања трудноће и у другим случајевима предвиђеним општим актом високошколске установе.

Студенткињи која је у поступку биомедицински потпомогнутог оплођења на њен захтев одобрава се мировање права и обавеза у складу са општим актом високошколске установе.

Студент који је био спречен да прати наставу, извршава предиспитне обавезе и да полаже испит због болести или одсуства због стручног усавршавања у трајању од најмање три месеца, може положити испит, у складу са општим актом високошколске установе.

Дисциплинска одговорност студента

Члан 108.

Студент одговара за повреду обавезе која је у време извршења била утврђена општим актом * високошколске установе.

За тежу повреду обавезе студенту се може изрећи и мера искључења са студија на високошколској установи.

Дисциплински поступак не може се покренути по истеку три месеца од дана сазнања за повреду обавезе и учиниоца, а најкасније годину дана од дана када је повреда учињена.

Општим актом * високошколске установе утврђују се лакше и теже повреде обавеза студената, дисциплински органи и дисциплински поступак за утврђивање одговорности студента.

*Службени гласник РС, број 67/2021

Престанак статуса студента

Члан 109.

Статус студента престаје у случају:

- 1) исписивања са студија;
- 2) завршетка студија;

3) неуписивања школске године;

4) кад не заврши студије до истека рока који се одређује у двоструком броју школских година потребних за реализацију студијског програма, осим у случају студија уз рад;

5) изрицања дисциплинске мере искључења са студија на високошколској установи.

5а) повлачења сагласности надлежног органа цркве или верске заједнице за студије на тој високошколској установи.*

Студент који студира уз рад, студент са инвалидитетом, студент који је уписан на студије по афирмативној мери и студент који има статус категорисаног врхунског спортисте задржава статус студента до истека рока који се одређује у троструком броју школских година потребних за реализацију студијског програма.

Студенту се, на лични захтев, може продужити рок за завршетак студија, у складу са општим актом високошколске установе.

*Службени гласник РС, број 67/2021

Стручни, академски и научни називи

Члан 110.

Лице које заврши основне академске студије у обиму од најмање 180 ЕСПБ бодова, односно у трајању од најмање три године стиче стручни назив са знаком звања првога степена академских студија из одговарајуће области.

Лице које заврши основне академске студије у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова, односно у трајању од најмање четири године стиче стручни назив „дипломирани“ са знаком звања првога степена академских студија из одговарајуће области.

Лице које заврши основне струковне студије стиче стручни назив са знаком звања првога степена струковних студија из одговарајуће области.

Лице које заврши специјалистичке академске студије стиче стручни назив специјалиста са знаком звања другог степена академских студија из одговарајуће области.

Лице које заврши специјалистичке струковне студије стиче стручни назив специјалиста са знаком звања првога степена струковних студија из одговарајуће области.

Лице које заврши мастер академске студије стиче академски назив мастер са знаком звања другог степена мастер академских студија из одговарајуће области.

Лице које заврши мастер струковне студије стиче стручни назив струковни мастер са знаком звања другог степена мастер струковних студија из одговарајуће области.

Лице које заврши докторске, односно академске студије трећег степена, стиче научни назив доктор наука, **односно уметнички назив доктора уметности***, са знаком поља, односно области.

Листу звања из одговарајућих области и скраћенице стручних, академских, научних и уметничких назива утврђује Национални савет, на предлог Конференције универзитета, односно Конференције академија и високих школа.

Скраћеница стручног назива и академског назива мастер наводи се иза имена и презимена, а скраћеница академског назива магистар наука, односно магистар уметности и научног назива доктор наука, односно уметничког назива доктор уметности испред имена и презимена.

У међународном промету и у дипломи на енглеском језику назив који је стекло лице из става 1. овог члана је bachelor, назив који је стекло лице из става 2. овог члана је bachelor with honours, назив који је стекло лице из става 3. овог члана је bachelor (appl.), назив које је стекло лице из става 6. овог члана је master, назив које је стекло лице из става 7. овог члана је master (appl.), а назив које је стекло лице из става 8. овог члана је Ph.D., односно D.A., односно одговарајући назив на језику на који се диплома преводи.

*Службени гласник РС, број 67/2021

XII. ОБРАЗОВАЊЕ ТОКОМ ЧИТАВОГ ЖИВОТА

Члан 111.

Високошколска установа у оквиру своје делатности може реализовати програме образовања током читавог живота ван оквира студијских програма за које је добила дозволу за рад.

Услови, начин и поступак реализације програма из става 1. овог члана уређују се општим актом установе.

Лицу које је савладало програм из става 1. овог члана установа издаје уверење.

Лице уписано на програм из става 1. овог члана нема статус студента, у смислу овог закона.

Микрокреденцијали*

*Службени гласник РС, број 19/2025

Члан 111а*

Ради стручног оспособљавања лица са стеченим средњим или високим образовањем, у складу са потребама тржишта рада, високошколска установа може реализовати програм образовања током читавог живота из члана 111. овог закона као микрокреденцијал – мали програм студија који има јасно дефинисану структуру, сврху и исходе учења и за који се издаје сертификат о завршеном микрокреденцијалу и стеченим компетенцијама.*

Микрокреденцијал може се изводити у обиму од 1 до 15 ЕСПБ бодова.*

Верификацију микрокреденцијала врши Национално акредитационо тело.*

*Службени гласник РС, број 19/2025

XIII. ЕВИДЕНЦИЈА И ЈАВНЕ ИСПРАВЕ**Евиденција и јавне исправе****Члан 112.**

Високошколска установа води прописану евиденцију у папирном и електронском облику, у складу са овим законом.

Сви видови прикупљања, обраде, објављивања и коришћења података спроводе се у складу са законом којим се уређује заштита података о личности и овим законом.

Евиденције које води високошколска установа**Члан 113.**

Високошколска установа води: матичну књигу студената, евиденцију о издатим дипломама и додацима диплома, евиденцију о запосленима, евиденцију о признатим страним високошколским исправама ради наставка школовања и записник о полагању испита.

Високошколске установе воде и евиденцију о полазницима и издатим сертификатима о завршеном кратком програму студија, **односно микрокреденцијалу**.**

Евиденција из става 1. овог члана води се на српском језику, ћириличким писмом, у штампаној форми **или**** електронски.

Када се настава остварује на језику националне мањине, евиденција из става 1. овог члана води се на српском језику ћириличким писмом и на језику и писму националне мањине.

Подаци уписани у евиденцију високошколске установе достављају се Министарству за обављање законом утврђених послова, у складу са овим законом.

Ближе услове у погледу вођења, прикупљања, уноса, ажурирања, доступности података о којима се води евиденција, **посебне услове у погледу обезбеђивања интегритета и поверљивости података из евиденције високошколске установе у којој се остварују студијски програми за потребе националне безбедности*** као и друга питања од значаја за вођење евиденција, прописује министар.

*Службени гласник РС, број 67/2021

**Службени гласник РС, број 19/2025

Чл. 114–117.

Престали су да важе (види члан 25. Закона - 6/2020-20)

Подаци у евиденцијама о студентима**Члан 118.**

Подаци о студентима које високошколска установа води у евиденцији из члана 113. став 1. представљају скуп личних података којима се одређује њихов идентитет, образовни и социјални статус и потребна образовна, социјална и здравствена подршка.

Личне податке о студентима прикупља високошколска установа путем обрасца чији изглед прописује министар и који се попуњава у папирној **или електронској*** форми при упису године студија.

За одређивање идентитета студента прикупљају се следећи подаци: име, презиме, име једног родитеља, пол, јединствени матични број грађана, број пасоша и издавалац за стране држављане, датум рођења, место

рођења, држава и адреса сталног становања, адреса становања за време студирања, национална припадност у складу са законом, брачни статус, држављанство, адреса, контакт телефон, фотографија и други подаци у складу са овим законом.

За одређивање образовног статуса студената прикупљају се подаци о претходно завршеном образовању, језик на коме је стечено основно и средње образовање, уписаном студијском програму, врсти студија, години студија и години првог уписа на студијски програм, учешћу на међународним програмима мобилности, години завршетка студијског програма, језику на коме се изводи студијски програм, подаци о оствареним ЕСПБ бодовима, подаци о наградама и похвалама освојеним током студирања и издатим јавним исправама.

За одређивање социјалног статуса студената прикупљају се подаци о начину финансирања студија, начину издржавања током студија, адреси становања током студирања, типу смештаја током студирања, радном статусу студента током студирања, издржаваним лицима, школској спреми оба родитеља, радном статусу родитеља (издржаваоца) и занимању родитеља или издржаваоца.

За одређивање здравственог статуса студената прикупљају се подаци о потребама за пружањем додатне подршке приликом обављања свакодневних активности на високошколској установи.

Високошколска установа, сходно одредбама из ст. 3. и 4. овог члана, води евиденцију и о уписаним полазницима на кратким програмима студија, **односно микрокреденцијалима*** и издатим сертификатима.

Руководилац подацима о личности из ст. 3–7. овог члана је високошколска установа.

*Службени гласник РС, број 19/2025

Чл. 119–122.

Престали су да важе (види члан 25. Закона - 6/2020-20)

Ажурирање и чување података

Члан 123.

Престали су да важе ранији ст. 1-3. (види члан 25. Закона - 6/2020-20).

Подаци о личности из евиденција које води високошколска установа чувају се трајно, осим података о социјалном и здравственом статусу студената који се чувају до престанка статуса студента о коме се воде.

Престао је да важи ранији став 5. (види члан 25. Закона - 6/2020-20).

Члан 124.

Престао је да важи (види члан 25. Закона - 6/2020-20)

Јавне исправе

Члан 125.

На основу података из евиденције високошколска установа издаје јавне исправе.

Јавне исправе у смислу овог закона јесу: студентска књижица (индекс), диплома о стеченом високом образовању и додатак дипломи.

Високошколска установа издаје јавне исправе на српском језику ћириличким писмом.

Када се настава остварује на језику националне мањине, односно на неком од светских језика, јавне исправе се издају на обрасцу који је штампан двојезично на српском језику ћириличким писмом и на језику и писму на којем се изводи настава.

На захтев студента самостална високошколска установа издаје јавну исправу о савладаном делу студијског програма, која садржи податке о нивоу, природи и садржају студија, као и постигнуте резултате.

Садржај обрасца јавне исправе из става 2. овог члана, као и образац сертификата кратког програма студија, **односно микрокреденцијала***, прописује министар.

Диплома и додатак дипломи могу се издати и на енглеском језику, у складу са општим актом самосталне високошколске установе.

Диплома се оверава сувим жигом самосталне високошколске установе.

Додатак дипломи обавезно се издаје уз диплому.

Опис система високог образовања у Републици у време стеченог образовања наведеног у дипломи мора бити приложен додатку дипломе.

*Службени гласник РС, број 19/2025

НАПОМЕНА ИЗДАВАЧА: Чланом 42. Закона о изменама и допунама Закона о високом образовању ("Службени гласник РС", број 19/2025) прописано је да се у члану 125. став 5. после речи: „кратког програма

студија” додају запета и речи: „односно микрокреденцијала”. Будући да се наведене речи не налазе у ставу 5, као и да су садржане само у ставу 6. овог члана, Редакција је допуно спровела у ставу 6.

Диплома и додатак дипломи

Члан 126.

Диплому и додатак дипломи потписују:

- 1) на универзитету – ректор и декан одговарајућег факултета, односно уметничке академије, у саставу универзитета;
- 2) на академији струковних студија – председник;
- 3) на високој школи и високој школи струковних студија – директор.

Заједничку диплому и додатак дипломи потписују овлашћена лица високошколских установа које изводе студијски програм за стицање заједничке дипломе.

Оглашавање ништавим

Члан 127.

Диплома, односно додатак дипломи ништави су и могу се увек поништити:

- 1) ако су издати од неовлашћене организације;
- 2) ако су потписани од неовлашћеног лица;
- 3) ако ималац дипломе није испунио све испитне обавезе на начин и по поступку утврђеним законом и студијским програмом високошколске установе;
- 4) ако ималац дипломе није испуњавао услове за упис на студије првог, другог или трећег степена, односно услове за стицање одговарајућег академског или научног назива.

Самостална високошколска установа поништава диплому, односно додатак дипломи из разлога утврђених у ставу 1. тач. 2)–4) овог члана.

Самостална високошколска установа поништава диплому о стеченом првом и другом степену академских и струковних студија у складу са општим актом ако утврди да завршни рад није резултат самосталног рада кандидата.

Самостална високошколска установа поништава диплому о стеченом академском називу магистра, у складу са општим актом ако утврди да магистарски рад није резултат самосталног рада кандидата.

Самостална високошколска установа поништава диплому о стеченом научном називу доктора наука, односно доктора уметности у складу са општим актом ако утврди да докторска дисертација, односно докторски уметнички пројекат није оригиналан научни, односно уметнички резултат рада кандидата.

Министар, по службеној дужности, поништава диплому, односно додатак дипломи из разлога утврђених у ставу 1. тачка 1) овог члана.

Ако самостална високошколска установа не поништи диплому из разлога утврђених у ставу 1. тач. 2)–4) овог члана, министар јој издаје упозорење да то учини у наредном року од 30 дана.

Ако самостална високошколска установа у остављеном року из става 7. овог члана, не поништи диплому из разлога утврђених у ставу 1. тач. 2)–4) овог члана министар образује комисију коју чине научници, односно уметници и стручњаци из одговарајуће уже научне, односно уметничке области, ради сачињавања мишљења на основу ког министар одлучује о поништавању дипломе.

Уколико комисија из става 8. овог члана утврди да је високошколска установа омогућила упис на студије првог, другог или трећег степена имаоцу дипломе из става 1. тачка 4) овог члана, а то лице је испунило све обавезе у складу са студијским програмом, диплома се не поништава.*

*Службени гласник РС, број 73/2018

Издавање нове јавне исправе

Члан 128.

Високошколска установа издаје нову јавну исправу после проглашења оригинала јавне исправе неважећим у „Службеном гласнику Републике Србије”, на основу података из евиденције коју води.

Јавна исправа из става 1. овог члана има значај оригиналне јавне исправе.

На јавној исправу из става 1. овог члана ставља се назнака да се ради о новој јавној исправу која је издата после проглашења оригинала јавне исправе неважећим.

Замена јавне исправе

Члан 129.

У случају кад су евиденција из члана 113. овог закона и архивска грађа уништени или нестали, лице које нема јавну исправу коју издаје високошколска установа може основном суду на чијем подручју је седиште или је било седиште високошколске установе поднети захтев за утврђивање стеченог образовања.

Захтев садржи доказе на основу којих може да се утврди да је то лице стекло одговарајуће образовање и потврду да је архивска грађа уништена или нестала.

Потврду да је архивска грађа уништена или нестала издаје високошколска установа на којој је лице стекло образовање или друга установа која је преузела евиденцију, односно архивску грађу, а ако таква установа не постоји, потврду издаје Министарство.

Решење о утврђивању стеченог образовања основни суд доноси у ванпарничном поступку.

Решење из става 4. овог члана замењује јавну исправу коју издаје високошколска установа.

XIV. ПРИЗНАВАЊЕ СТРАНИХ ВИСОКОШКОЛСКИХ ИСПРАВА**Признавање страних високошколских исправа**

Члан 130.

Признавање стране високошколске исправе јесте поступак којим се имаоцу те исправе утврђује право на наставак образовања, односно на запошљавање. Поступак признавања стране високошколске исправе спроводи се у складу са одредбама овог закона, ако међународним уговором није предвиђено другачије.

Високошколска јавна исправа стечена у СФРЈ – до 27. априла 1992. године, у Савезној Републици Југославији, односно Државној заједници Србија и Црна Гора – до 16. јуна 2006. године и Републици Српској не подлеже поступку признавања стране високошколске исправе.

Јавна исправа из става 2. овог члана производи исто правно дејство као јавна исправа издата у Републици.

За признавање стране високошколске исправе плаћа се републичка административна такса.

НАПОМЕНА ИЗДАВАЧА: Престала је да важи одредба члана 130. став 1. Закона у делу који се односи на признавање стране високошколске исправе ради запошљавања, даном почетка рада ENIC/NARIC центра у складу са Законом о Националном оквиру квалификације („Службени гласник РС”, број 27/2018-3) (види члан 53. Закона – 27/2018-3).

Вредновање страних студијских програма

Члан 131.

Вредновање страног студијског програма врши се на основу врсте и нивоа постигнутих компетенција стечених завршетком студијског програма, узимајући у обзир систем образовања у земљи у којој је високошколска исправа стечена, услове уписа, права која проистичу из стране високошколске исправе у земљи у којој је стечена и друге релевантне чињенице, без разматрања формалних обележја и структуре студијског програма.

Вредновање страног студијског програма, односно дела студијског програма, ради наставка образовања, врши стручни орган самосталне високошколске установе којој је поднет захтев за академско признавање.

Вредновање страног студијског програма ради запошљавања врши Национални центар за признавање страних високошколских исправа (у даљем тексту: ENIC/NARIC центар), као унутрашња организациона јединица Министарства.

Престао је да важи ранији став 4. (види члан 53. Закона - 27/2018-3)

Једном извршено вредновање одређеног страног студијског програма важи за све наредне случајеве признавања стране високошколске исправе када је страна високошколска исправа стечена завршавањем истог студијског програма.

Информације о чињеницама из става 1. овог члана даје ENIC/NARIC центар самосталној високошколској установи.

У поступку вредновања ради признавања домаће високошколске исправе у иностранству, информације о самосталној високошколској установи и систему образовања даје ENIC/NARIC центар.

НАПОМЕНА ИЗДАВАЧА: Престале су да важе одредба члана 131. став 3. Закона у делу у којем је прописано да је ENIC/NARIC центар организациона јединица Министарства и члана 131. став 4. Закона, даном почетка рада ENIC/NARIC центра у складу са Законом о Националном оквиру квалификације („Службени гласник РС”, број 27/2018-3) (види члан 53. Закона – 27/2018-3).

Признавање стране високошколске исправе ради наставка образовања

Члан 132.

Признавање стране високошколске исправе ради наставка образовања на самосталној високошколској установи (у даљем тексту: академско признавање) спроводи та самостална високошколска установа, по претходно извршеном вредновању страног студијског програма, односно дела студијског програма.

У поступку из става 1. овог члана наставак образовања и упис вишег образовног степена могу бити условљени обавезом стицања додатних исхода учења или одбијени, ако се утврди постојање суштинске разлике између врсте и нивоа постигнутих знања и вештина и услова за упис на одређени студијски програм.

Критеријуме за утврђивање постојања суштинске разлике између врсте и нивоа постигнутих знања и вештина и услова за упис на одређени студијски програм и поступак академског признавања прописује самостална високошколска установа својим општим актом.

Решење о исходу поступка из става 1. овог члана доноси стручни орган самосталне високошколске установе у року од 90 дана од дана пријема уредног захтева.

Решење из става 4. овог члана је коначно.

Уколико није другачије прописано, на поступак академског признавања примењује се закон којим се уређује општи управни поступак.

Признавање стране високошколске исправе ради запошљавања

Члан 133.

Престао је да важи (види члан 53. Закона - 27/2018-3)

Евиденција о спроведеном поступку признавања

Члан 134.

Орган надлежан за спровођење поступка признавања стране високошколске исправе води евиденцију и трајно чува документацију о спроведеним поступцима.

Евиденција из става 1. овог члана обухвата: презиме, име једног родитеља и име, датум и место рођења, држављанство, адресу и број телефона имаоца стране високошколске исправе – подносиоца захтева; назив високошколске установе која је издала исправу, место и државу, трајање студија (студијског програма), врсту и степен студија, смер студија (програм, дисциплину), стручни, академски, научни назив, број и датум акта о вредновању страног студијског програма и назив органа који га је донео, број и датум акта о додатним испитима, број и датум акта о положеним додатним испитима, број и датум решења о признавању стране високошколске исправе и кратак садржај диспозитива решења.

Орган из става 1. овог члана евиденцију из става 2. овог члана уноси у јединствени информациони систем Министарства у складу са законом.

XV. НАДЗОР

Члан 135.

Надзор над радом високошколских установа врши Министарство.

Инспекцијски надзор врше инспектори, односно друга овлашћена лица (у даљем тексту: инспектори).

У вршењу инспекцијског надзора инспектор је овлашћен да:

1) поништи упис студената у прву годину студија преко броја студената утврђеног, у складу са чланом 99. овог закона;

2) поништи упис студената који је обављен супротно одредбама овог закона;

3) привремено забрани обављање делатности високог образовања, односно извођење студијског програма правном лицу, које ту делатност обавља супротно одредбама овог закона, уверењу о акредитацији, односно дозволи за рад;

4) предложи министру доношење одлуке о престанку дужности, односно о разрешењу органа пословођења из члана 64. став 8. овог закона;

5) изрекне опомену и наложи или предложи мере и остави примерени рок за отклањање уочених незаконитости;

6) у случају непоступања високошколске установе по акту из тачке 5) овог става, доноси решење којим изриче мере за отклањање незаконитости и штетних последица и испуњавање прописаних обавеза;

7) предложи министру разрешење органа пословођења самосталне високошколске установе која у свом саставу нема високошколске јединице, ако није поступио по акту из тачке б) овог става, односно да предложи ректору да предузме мере из члана 64. став 3. овог закона ако декан није поступио по акту из тачке б) овог става.

8) надлежном правосудном органу поднесе кривичну пријаву, пријаву за привредни преступ, односно захтев за покретање прекршајног поступка, односно изда прекршајни налог, ако код надзираног субјекта открије незаконитост која је кажњива по закону или другом пропису;

9) поднесе прекршајну пријаву против правног лица које у правном промету иступа под називом из члана 43. став 1. овог закона, а које нема дозволу за рад издату у складу са овим законом;

10) предузима друге мере за које је законом или другим прописом овлашћен.

На питања инспекцијског надзора над применом овог закона и прописа донетих на основу овог закона, која нису посебно уређена овим законом, прописима донетим на основу овог закона, и другим законима, примењује се закон којим се уређује инспекцијски надзор.

XVI. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 136.

Новчаном казном од 200.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај високошколска установа, ако:

1) обавља делатност ван седишта и ван објеката у којима се обавља делатност (члан 43. став 4. и члан 52. став 15. овог закона);

2) остварује студијски програм који није наведен у дозволи за рад, **осим у случају из члана 42. став 3. овог закона, односно расписује конкурс и уписује студенте на студијски програм који није наведен у дозволи за рад**** (члан 52. став 15. овог закона);

3) изврши промену назива, седишта и статусну промену супротно одредбама овог закона (члан 54. став 1);

4) не учини доступном јавности докторску дисертацију пре јавне одбране, односно ако не успостави дигитални репозиторијум или у њему не чува одбрањену докторску дисертацију или не достави Министарству копију садржаја који чува у јавном репозиторијуму (члан 40. ст. 8–10. овог закона);

5) изабере орган пословођења супротно одредбама овог закона (члан 64. став 1);

6) не учини доступним јавности податке о износу средстава установе (члан 67. став 5. овог закона);

7) наплати школарину већу од утврђене у складу са овим законом (члан 71);

8) посебно наплаћује услуге студентима које су обухваћене школарином (члан 71. став 5. овог закона);

9) не учини доступним јавности мерила за утврђивање висине школарине и одлуку о висини школарине (члан 71. став 7. овог закона);

10) прими у радни однос наставника који не испуњава услове предвиђене овим законом, или без конкурса (чл. 73–75. овог закона);

11) не организује предавања и друге облике наставе (члан 96. став 2. овог закона);

12) упише на студијски програм кандидата који се није пријавио на конкурс или супротно конкурс (члан 98. овог закона);

13) упише студенте преко броја утврђеног у складу са овим законом (члан 99);

14) не води на прописан начин или неуредно води евиденцију и издаје јавне исправе супротно одредбама овог закона (члан 113. став 6. и члан 125. став 6);

15) изда диплому која не одговара акредитованом студијском програму (члан 23. став 1. овог закона);

16) неосновано наплати школарину (чл. 71. и 103. овог закона);

17) ако наставнику откаже уговор о раду супротно одредбама овог закона (члан 89. став 1);

18) изабере у звање и закључи уговор са сарадником у настави, асистентом, односно сарадником ван радног односа, супротно одредбама овог закона (чл. 82–87);

19) закључи уговор о радном ангажовању без претходно добијеног одобрења стручног органа високошколске установе у оквиру које наставник, односно сарадник има заснован радни однос (члан 90. став 1. овог закона);

20) не оконча поступак спровођења расписаног конкурса за избор у звање наставника у складу са овим законом и статутом, у року од девет месеци од дана расписивања конкурса (члан 75. став 12. овог закона);

21) не поступи по решењу инспектора (члан 135. став 3. овог закона);

22) не разреши орган пословођења (члан 63. став 2. и члан 64. став 8. овог закона);

23) омогући упис на студије првог, другог или трећег степена лицу које не испуњава услове за упис на те студије, односно услове за стицање одговарајућег стручног, академског или научног назива (члан 127. став 1. тачка 4) овог закона).*

Новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара казниће се одговорно лице у високошколској установи за прекршај из става 1. тач. 1)–3) овог члана.

Новчаном казном од 10.000 до 50.000 динара казниће се одговорно лице у високошколској установи за прекршај из става 1. тач. 4)–22) овог члана.

Новчаном казном од 200.000 до 2.000.000 динара казниће се правно лице које у правном промету иступа под називом из члана 43. став 1. овог закона, а које нема дозволу за рад издату у складу са овим законом.

Новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара казниће се одговорно лице у правном лицу за прекршај из става 4. овог члана.

*Службени гласник РС, број 73/2018

**Службени гласник РС, број 19/2025

XVII. ПОВЕРАВАЊЕ ПОСЛОВА АУТОНОМНОЈ ПОКРАЈИНИ ВОЈВОДИНИ

Члан 137.

На територији Аутономне покрајине Војводине, прописано је да на територији Аутономне покрајине Војводине, послове утврђене чланом 22. став 2, чланом 31. став 1. тач. 2), 4) и 7), чланом 42. став 6, чланом 51. став 1, чланом 52. ст. 2, 5, 8, 12, 13. и 18, чланом 53. ст. 2, 8, 11. и 13, чланом 54. став 2, чланом 55. став 2, чланом 57. ст. 8. и 10, чланом 62. став 6, чланом 64. ст. 8. и 9, чланом 99. став 3, чланом 127. ст. 6–8, чланом 129. став 3. и чланом 135. овог закона, обавља, преко својих органа, Аутономна покрајина Војводина.

Послови из става 1. овог члана обављају се као поверени.

Надлежни покрајински органи сарађују са Министарством у обављању послова из става 1. овог члана.

Министарство има према надлежним покрајинским органима, у погледу поверених послова државне управе из става 1. овог члана, права и дужности прописане законом којим се уређује државна управа.

XVIII. ВИСОКОШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ ЧИЈИ ЈЕ ОСНИВАЧ РЕПУБЛИКА НА ТЕРИТОРИЈИ АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ КОСОВО И МЕТОХИЈА

Члан 138.

На територији Аутономне покрајине Косово и Метохија, над високошколским установама чији је оснивач Република, Влада има сва права и обавезе оснивача.

Посебан начин признавања високошколских исправа и вредновање студијских програма високошколских установа са територије Аутономне покрајине Косово и Метохија које обављају делатност у складу са Резолуцијом 1244 Савета безбедности Уједињених нација, као и друга питања од значаја за утврђивање права у погледу наставка образовања, односно запошљавања ималаца високошколских исправа са територије Аутономне покрајине Косово и Метохија утврђује Влада.

XIX. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Национални савет

Члан 139.

Влада ће именовати чланове Националног савета у складу са одредбама овог закона у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Даном избора чланова Националног савета у складу са овим законом престаје мандат члановима Националног савета изабраним по прописима који су важили до ступања на снагу овог закона.

Национално акредитационо тело

Члан 140.

Влада ће образовати Национално акредитационо тело најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Нормативи и стандарди рада високошколских установа чији је оснивач Република

Члан 141.

Нормативе и стандарде рада високошколских установа чији је оснивач Република и материјална средства за њихово остваривање Влада ће утврдити у року до две године од дана ступања на снагу овог закона.

Подзаконски акти

Члан 142.

Министар ће у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона донети подзаконске акте, у складу са овим законом.

Национални савет ће у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона донети подзаконске акте у складу са овим законом.

Изузетно од става 1. овог члана, подзаконски акт из члана 115. став 10, министар доноси у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Изузетно од става 2. овог члана, Национални савет доноси стандарде за акредитацију студијских програма специјалистичких струковних студија првог степена у року од девет месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Високошколске установе

Члан 143.

Самосталне високошколске установе усагласиће своју организацију и опште акте са овим законом у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Самосталне високошколске установе које изводе акредитоване студијске програме специјалистичких струковних студија другог степена, могу да уписују студенте на ове студије закључно са школском 2018/2019. годином.

Органи високошколске установе

Члан 144.

Конституисање органа управљања, стручних органа и студентског парламента, као и избор органа пословођења високошколске установе у складу са овим законом, извршиће се по истеку мандата тих органа конституисаних, односно изабраних по прописима који су важили до ступања на снагу овог закона.

Поступак избора органа пословођења у складу са овим законом покреће се најкасније шест месеци пре истека мандата из става 1. овог члана.

У укупан број мандата не рачунају се мандати до ступања на снагу овог закона.

Изузетно од става 1. овог члана, органи високошколских установа изабрани по прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона, а којима мандат истиче након 1. јуна 2019. године, покренуће процедуру за избор тих органа најкасније у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона.*

*Службени гласник РС, број 73/2018

Избори у звања

Члан 145.

Започети избори у звање наставника и сарадника према прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона окончаће се по тим прописима, у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Могућност продужења радног односа

Члан 146.

Наставнику из члана 78. став 2. Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 76/05, 100/07 – аутентично тумачење, 97/08, 44/10, 93/12, 89/13, 99/14, 45/15 – аутентично тумачење, 68/15 и 87/16) радни однос престаје 30. септембра 2018. године.

Изузетно, наставнику из члана 78. став 2. Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 76/05, 100/07 – аутентично тумачење, 97/08, 44/10, 93/12, 89/13, 99/14, 45/15 – аутентично тумачење, 68/15 и 87/16) може се продужити радни однос ако испуњава услове из члана 93. овог закона, с тим што се

рок на који се може продужити радни однос уговором са високошколском установом на одређено време до две године рачуна од 30. септембра 2018. године.

Упис на основне студије

Члан 147.

До почетка примене прописа који уређују општу, стручну и уметничку матуру, упис на основне студије врши се у складу са прописима који су важиви до ступања на снагу овог закона и општим актом високошколске установе.

Студенти

Члан 148.

Студенти уписани на студије до ступања на снагу овог закона у складу с одредбама чл. 82–88. Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 76/05, 100/07 – аутентично тумачење, 97/08, 44/10, 93/12, 89/13, 99/14, 45/15 – аутентично тумачење, 68/15 и 87/16) могу завршити студије по започетом студијском програму, условима и правилима студија, најкасније до истека рока који се одређује у двоструком броју школских година потребних за реализацију студијског програма, рачунато од дана почетка студирања тог студијског програма.

Студенти уписани на основне студије и на студије на вишим школама до 10. септембра 2005. године могу завршити те студије по започетом наставном плану и програму, условима и правилима студија, најкасније до краја школске 2025/2026. године, а студенти уписани на интегрисане студије из поља медицинских наука, до краја школске 2026/2027. године.*

Студенти уписани на магистарске студије до 10. септембра 2005. године могу завршити те студије по започетом плану и програму, условима и правилима студија, најкасније до краја школске 2025/2026. године.*

Кандидати који су пријавили докторску дисертацију до 10. септембра 2005. године, односно студенти који су уписали докторске студије по прописима који су важиви до тог датума, могу да стекну научни назив доктора наука, односно да заврше докторске студије по започетом плану и програму, условима и правилима студија, најкасније до краја школске 2025/2026. године.*

Студенти из става 1. овог члана имају право да наставе започете студије у складу са одредбама овог закона, на начин и по поступку утврђеним општим актом високошколске установе.

*Службени гласник РС, број 76/2023

Стечени стручни, академски, односно научни називи

Члан 149.

Стручни, академски, односно научни назив који је стечен према прописима који су важиви до ступања на снагу Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 76/05, 100/07 – аутентично тумачење, 97/08, 44/10, 93/12, 89/13, 99/14, 45/15 – аутентично тумачење, 68/15 и 87/16), у погледу права која из њега произлазе, изједначен је са одговарајућим називом у складу са чланом 127. тог закона.

Лице које је стекло или стекне стручни назив специјалисте струковних студија завршавањем специјалистичких струковних студија у складу са Законом о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 76/05, 100/07 – аутентично тумачење, 97/08, 44/10, 93/12, 89/13, 99/14, 45/15 – аутентично тумачење, 68/15 и 87/16) задржава право на његово коришћење у складу са прописима према којима их је стекло.

Високошколске установе које су, у складу са чланом 128. став 1. Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 76/05, 100/07 – аутентично тумачење, 97/08, 44/10, 93/12, 89/13, 99/14, 45/15 – аутентично тумачење, 68/15, 87/16 и 88/17), издавале дипломе о стеченом научном називу доктора наука, а које су у време одбране докторске дисертације и издавања дипломе имале решење о испуњености услова за почетак рада и обављање делатности, у складу са чланом 116. став 2. истог закона, а нису имале сагласност на наставни план магистарских студија према прописима који су важиви до ступања на снагу тог закона, сматра се да су издавале дипломе о стеченом научном називу доктора наука у складу са законом.*

Високошколске установе које су у периоду од ступања на снагу Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 76/05, 100/07 – аутентично тумачење, 97/08, 44/10, 93/12, 89/13, 99/14, 45/15 – аутентично тумачење, 68/15 и 87/16), завршно са школском 2012/2013. годином уписивале студенте по усвојеним наставним плановима и програмима, односно по студијским програмима усвојеним од стране надлежних органа, који су испунили све обавезе у складу са програмом студија које су похађали, сматра се да су издавале дипломе о стеченим стручним и академским називима у складу са законом.**

Стручни, академски назив стечен у складу са одредбом става 4. овог члана у погледу права која из њега произлазе изједначен је са одговарајућим стручним, академским називом прописаним чланом 127. Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 76/05,

100/07 – аутентично тумачење, 97/08, 44/10, 93/12, 89/13, 99/14, 45/15 – аутентично тумачење, 68/15 и 87/16), односно чланом 110. Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 67/19, 27/18 – др. закон, 73/18, 6/20 – др. закони, 11/21 – аутентично тумачење, 67/21 и 67/21 – др. закон).**

*Службени гласник РС, број 73/2018

**Службени гласник РС, број 76/2023

Започети поступци

Члан 150.

Започети поступци за издавање дозволе за рад и акредитацију високошколских установа и студијских програма према прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона, окончаће се по тим прописима.

У поступцима из става 1. овог члана у којима је изјављена жалба до ступања на снагу овог закона, другостепени поступак окончаће се према прописима по којима је жалба изјављена.

У поступцима из става 1. овог члана у којима се жалба изјави након ступања на снагу овог закона, поступак по жалби спровешће се у складу са овим законом.

До утврђивања листе рецензената у складу са одредбама овог закона, Национални савет именоване жалбену комисију од рецензената које је именовала Комисија за акредитацију и проверу квалитета до ступања на снагу овог закона.

Национални савет ће расписати јавни позив за попуњавање листе рецензената у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Започети поступци за признавање стране високошколске исправе, односно вредновања страног студијског програма према прописима који су важили до ступања на снагу овог закона, окончаће се по тим прописима.

Престао је да важи ранији став 7. (види члан 15. Закона - 6/2020-3).

Захтев за редовну акредитацију и спољашњу проверу квалитета

Члан 151.

Високошколска установа којој је издато уверење о акредитацији установе, односно студијског програма, у складу са прописима који су важили до ступања на снагу овог закона, дужна је да поднесе захтев за редовну акредитацију у року од шест година од дана издавања уверења о акредитацији.

Изузетно од става 1. овог члана, високошколска установа којој је издато уверење о акредитацији студијског програма специјалистичких струковних студија другог степена, дужна је да поднесе захтев за акредитацију студијског програма специјалистичких студија првог степена најкасније до почетка школске 2018/2019. године.

До почетка рада Националног акредитационог тела, поступак провере квалитета високошколских установа и студијских програма обављаће се по прописима који су важили до ступања на снагу овог закона.

Високошколска установа која није спровела поступак спољашње провере квалитета у складу са прописима који су важили до ступања на снагу овог закона, дужна је да поднесе захтев за редовну спољашњу проверу квалитета у року од четири године од дана достављања извештаја о обављеној спољашњој провери квалитета.

Менаџер универзитета

Члан 152.

Универзитет ће објавити конкурс за избор менаџера у року од девет месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 153.

Престао је да важи (види члан 25. Закона - 6/2020-20)

Национални оквир квалификација

Члан 154.

До доношења закона којим ће се на целовит начин утврдити Национални оквир квалификација Републике, Национални савет предлаже, а Министарство утврђује национални оквир квалификација за

високо образовање.

До доношења закона из става 1. овог члана, високошколске установе ће утврђивати исходе процеса учења из члана 38. тачка 3) овог закона у складу са прописима који су донети до ступања на снагу овог закона.

Престанак важења досадашњих прописа

Члан 155.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 76/05, 100/07 – аутентично тумачење, 97/08, 44/10, 93/12, 89/13, 99/14, 45/15 – аутентично тумачење, 68/15 и 87/16).

Подзаконски акти донети на основу закона из става 1. овог члана примењиваће се до доношења подзаконских аката у складу са овим законом, осим ако су у супротности са одредбама овог закона.

Ступање на снагу

Члан 156.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

ОДРЕДБЕ КОЈЕ НИСУ УНЕТЕ У "ПРЕЧИШЋЕН ТЕКСТ" ЗАКОНА

Закон о изменама и допунама Закона о високом образовању: "Службени гласник РС", број 73/2018-7

Члан 19.

Подзаконски акти за спровођење овог закона донеће се у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 20.

Високошколске установе усагласиће своје опште акте у складу са овим законом у року од два месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 21.

Академије струковних студија и високе школе објавиће конкурс за избор менаџера три месеца пре почетка школске 2019/2020. године.

Министарство ће објавити конкурс за избор лектора српског језика у иностранству у року од три месеца од дана доношења акта из члана 9. став 9. овог закона.

Члан 22.

Овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Закон о изменама Закона о високом образовању: "Службени гласник РС", број 67/2019-3

Члан 2.

Самосталне високошколске установе усагласиће своје опште акте у складу са овим законом у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Закон о изменама и допунама Закона о високом образовању: "Службени гласник РС", број 67/2021-7

Члан 28.

Поступак избора чланова Националног савета и чланова Управног одбора Националног акредитационог тела, у складу са овим законом, спровешће се у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Поступак избора чланова Комисије за акредитацију, чланова Комисије за жалбе и директора Националног акредитационог тела, у складу са овим законом, спровешће се у року од девет месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 29.

Национални савет ће у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона донети подзаконске акте у складу са овим законом.

Национални савет и Национално акредитационо тело усагласиће своје опште акте у складу са овим законом у року од два месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 30.

Започети поступци за акредитацију високошколских установа и студијских програма и поступци за спољашњу проверу квалитета високошколских установа, према прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона, окончаће се по тим прописима.

До утврђивања листе рецензена у складу са овим законом, рецензенти ће се именовати са листе рецензена утврђене према прописима до ступања на снагу овог закона.

Национално акредитационо тело ће расписати јавни позив за попуњавање листе рецензена у складу са овим законом у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 31.

Самосталне високошколске установе усагласиће своје опште акте са овим законом у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Високошколске установе ће утврдити који се испити са опште, стручне и уметничке матуре вреднују приликом уписа на студије и критеријуме на основу којих се обавља класификација и избор кандидата за упис на студије до 31. августа 2022. године.

Члан 32.

Наставник у звању редовног професора који је испунио услове за пензију и коме је продужен радни однос уговором на одређено време са високошколском установом пре ступања на снагу овог закона, који је изабран у органе високошколске установе и њених организационих јединица, може да остане на тој дужности до истека мандатног периода на који је изабран на ту дужност, односно до истека уговора о продужењу радног односа.

Члан 33.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Закон о изменама и допунама Закона о високом образовању: "Службени гласник РС", број 19/2025-3

Члан 44.

Национални савет ће у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона донети подзаконске акте у складу са овим законом.

Члан 45.

Високошколске установе усагласиће своје опште акте у складу са овим законом у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 46.

Конституисање органа управљања високошколске установе у складу са овим законом, извршиће се по истеку мандата тих органа конституисаних по прописима који су важили до ступања на снагу овог закона.

Члан 47.

Обрачун средстава за обављање делатности високошколске установе чији је оснивач Република вршиће се на основу података из ЈИСП-а од дана ступања на снагу акта којим се утврђују нормативи и стандарди рада високошколских установа чији је оснивач Република и материјална средства за њихово остваривање.

Члан 48.

До укључивања установа високог образовања у систем извршења буџета Републике у складу са Законом о буџетском систему, исплата средстава високошколским установама чији је оснивач Република по основу покрића сталних трошкова и трошкова материјала вршиће се квартално, у првом месецу календарског квартала, док ће се средства за покриће трошкова плата и других примања запослених у складу са законом и посебним колективним уговором исплаћивати у целокупном годишњем износу у јануару текуће године.

Изузетно од става 1. овог члана, исплата средстава за сталне трошкове и трошкове материјала, као и других примања запослених у складу са законом и посебним колективним уговором, високошколским установама у 2025. години извршиће се до 30. априла 2025. године за прву половину године, односно до 31. јула 2025. године за другу половину године, а исплата средстава за плате запослених у 2025. години вршиће се на месечном нивоу.

Члан 49.

Исплата средстава студентима високошколских установа чији је оснивач Република за покриће 50% плаћене школарине у школској 2024/2025. години извршиће се најкасније до 30. априла 2025. године за део школарине плаћен до 28. фебруара 2025. године, односно до 30. септембра 2025. године за преостали износ плаћене школарине.

Члан 50.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, изузев одредаба члана 23. овог закона које се примењују од 1. јануара 2026. године.